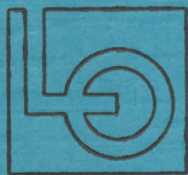

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

PROTOKOLL

Representantskapsmøte

25. mai 1976

PROTOKOLL

over forhandlinger i representantskapsmøte

25. mai 1976

*Redigert av LO's
presse og informasjonskontor*

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
Åpning og konstituering	5
Fastsetting av diettgodtgjøring	6
Beretning for 1975	7
Regnskap for 1975	9
Regler for valg av fylkenes representanter til kongress og representantskap	15
Uttalelse i forbindelse med konflikten ved Kryssset A/S, Bodø	18
Den faglige og økonomiske situasjon	22
Debatten	32
Avslutning	39
Navnefortegnelse	41

TALERLISTE

Ask, Erling 33	Kolstad, Walter 36
Aspengren, Tor 5, 18, 22, 39	Løken, Arne 21, 22
Bendixen, Håkon 20	Strand, Einar 6, 9, 13, 15
Fossen, Erling M. 8	Strangel, Arne G. 14
Hasla, Arne 32	Totland, Otto 19, 21
Helgesen, Roar 21	Toverud, Magnus 13
Ingsøy, Bjarne 34	Varreng, Ove 38
Jensen, Henny 8, 13	

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

holdt ordinært representantskapsmøte *tirsdag 25. mai 1976* i Folkets Hus' store sal i Oslo.

Møtet ble åpnet kl. 11.00 av formannen, *Tor Aspengren*, som på vegne av Sekretariatet ønsket Representantskapets medlemmer og de gjester som var til stede vel møtt.

Aspengren refererte Sekretariatets forslag til

SAKLISTE:

1. Åpning.
2. Beretning for 1975.
3. Regnskap for 1975.
4. Fastsetting av diettgodtgjøring.
5. Regler for valg av fylkenes representanter til Kongress og Representantskap.
6. Den faglige og økonomiske situasjon.
7. Uttalelse i forbindelse med konflikten ved Kryssset A/S, Bodø.

VEDTAK: Forslaget til sakliste ble enstemmig vedtatt.

Følgende *forretningsorden* ble vedtatt:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Meddelelser til pressen skjer kun ved LO's presse- og informasjonskontor.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt fra innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter første og 5 minutter annen gang. Til forretningsordenen gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de innregnede talere.
3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan tas opp etter at det er besluttet satt

strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen oppsatte saker, kan ikke behandles.

4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger. Protokollen oppleses ved hvert møtes begynnelse, og for siste møte ved dets avslutning.

Aspengren ba Odd Højdahl om å lede møtet.

Dirigenten, *Odd Højdahl*, foreslo at man av praktiske grunner først behandlet *saklistas punkt 4* — Fastsetting av diettgodtgjøring.

Saklista punkt 4:

FASTSETTING AV DIETTGODTGJØRING

Einar Strand la fram følgende forslag til *retningslinjer for utbetaling av diett og tapt arbeidsfortjeneste*:

«Sekretariatet foreslår at LO's sats for reiser over 8 timer og dag-diettsatsen blir regulert i overensstemmelse med Representantskapets vedtak 23. mai 1975.

DIETTSATSER:

a) Diett pr. dag	kr. 105,—
Natttillegg under reiser	» 80,—
Diett pr. døgn	» 185,—
(Døgnet regnes fra det klokkeslett reisen tar til.)	
I tilfeller hvor man ikke selv har vært herre over det, og det kan legitimeres at utlegg til overnatting har oversteget nattillegget, kan det medgåtte refunderes.	
Når det på forhånd er bestemt at oppholdet er helt gratis skal det betales halv dagdiett.	
b) For påbegynt døgn uten overnatting i forbindelse med reiser utbetales diett således:	
Under 4 timer	kr. 0,—
Mellom 4 og 8 timer	» 70,—
Over 8 timer	» 105,—
Legitimerte utgifter til kost ved reiser over 12 timer	» 125,—
For reiser i forbindelse med overnatting, men av kortere varighet enn 24 timer, regnes ett døgn diett.	
c) Ved utbetaling av diett for innenbys møter gjelder følgende regler:	
Dagdiett	kr. 105,—
(Betales for deltakelse i kongresser, representantskapsmøter, landsmøter, landsstyremøter og internasjonale møter.) Den samme sats gjelder også for forhandlinger, meklinger og møter ellers som pågår hele dagen og ut over kontortidens slutt.	

- d) Middagspenger kr. 45,—
(Betales ved møter av kortere varighet så vel som kveldsmøter hvor det er nødvendig å spise ute.)

TAPT ARBEIDSFORTJENESTE:

For møter og forhandlinger og ved reiser betales tapt arbeidsfortjeneste med kr. 225,— pr. dag eller skift. Heri inkludert feriepenge. Det betales ikke tapt arbeidsfortjeneste for lørdager uten legitimasjon av tap.

KOMITEGODTGJØRELSE:

Møtegodtgjørelse, kr. 45,—, betales for deltakelse i komitéer nedsatt av Landsorganisasjonens kongresser, representantskap eller sekretariat når det må forutsettes at komitéens arbeid er særlig omfattende eller av permanent karakter, eksempelvis for kongressperioden. Sekretariatet avgjør i hvert enkelt tilfelle hvilken komité som skal ha møtegodtgjørelse. Ovennevnte gjøres gjeldene fra og med LO's representantskapsmøte 25. og 26. mai 1976.»

For å kunne iverksette regulering av satsene for diett og tapt arbeidsfortjeneste for framtida, tilrådes Representantskapet følgende forslag:

«LO's satser for diett og tapt arbeidsfortjeneste reguleres i samsvar med de reguleringer som blir fastsatt i forhandlinger mellom Statstjenestemannskartet og Staten. Sekretariatet kan i samsvar hermed foreta reguleringene og fastsette tidspunktet for denne.

LO's ledende sats for dagdiett og for reiser over 8 timer fastsettes til det samme som ledende satser som gjelder for statens tjenestemenn ved reiser over 12 timer.

De øvrige satser i LO's retningslinjer for diett og tapt arbeidsfortjeneste reguleres samtidig forholdsvis.»

Dette siste forslaget til vedtak vil da medføre at man slipper å vente til Representantskapet har holdt sine møter hvis det offentlige regulativ blir regulert i tiden mellom representantskapsmøtene. Sekretariatet vil da ha mandat til å fastsette tidspunktene for regulering.

Dirigenten foreslo at man under avsnittet om komitégodtgjørelse tilføyer en setning om at godtgjørelse for Sekretariatets møter også økes til kr. 45,—.

VEDTAK: Forslaget fra Sekretariatet ble enstemmig vedtatt.

Saklista punkt 2:

BERETNING FOR 1975

Da man forutsatte at Representantskapets medlemmer hadde lest beretningen på forhånd, foreslo *Odd Højdahl* at innholdsfortegnelsen ble referert punkt for punkt, og anmodet om at de som hadde merk-

nader til de enkelte punkter i beretningen tok dem opp etter hvert.
Denne fremgangsmåte ble bifalt.

Til beretningens punkt om *barnehager* ba Henny Jensen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, om ordet, og sa at daginstitusjonenes arbeidstid medførte store vansker for folk som var knyttet til industrien.

— Under Lov om barnehager står det at kommunene med alle midler skal bygge ut institusjonene. Vi vet at ikke alle barn føler seg hjemme i barnehager, og vi vet at det er et stort antall husmødre som arbeider som dagammaer. Disse får vanligvis ca. 600 kroner måneden, og denne inntekt blir for de flestes vedkommende ikke skattlagt. De oppebærer da ikke feriepenger og heller ikke sykepen-ger. Ville det ikke være en tanke å vurdere nærmere spørsmålet om familiedaginstitusjoner, hvor disse kvinner i den enkelte kommune eller by kunne være knyttet til det kommunale lønnsregulativ, og da kunne få et skikkelig betalt yrke?

Kunne Sekretariatet tenke seg å ta opp denne saken med våre myndigheter?

Dirigenten: — Jeg går ut fra at Sekretariatet nærmere vil vurdere de synspunkter som kom fram i dette innlegget.

Erling M. Fossen, Sogn og Fjordane fylke, forlangte ordet til punktet om *Representantskapsmøter*: — I forbindelse med vedtaket om LO's distriktskontor i Sogn og Fjordane vil jeg gjerne spørre Sekretariatet hva som er gjort i denne saken? Vi var av den mening at dette skulle gjøres gjeldende fra 1. januar i år, men kontoret er ennå ikke opprettet.

Dirigenten opplyste at saken ble behandlet i Sekretariatet for vel en uke siden, og at det ble besluttet å kunngjøre stillingen. Når søknadene på stillingen kommer inn, vil saken komme til vanlig behandling med ansettelse og opprettelse av kontor.

Dirigenten opplyste til slutt at det var to avsnitt som ikke er kommet med i den trykte beretningen — «Kortere arbeidstid» under kapittel 3 og «Fagforeningskvinnenes studiefond» under kapittel 9. Disse to avsnitt vil bli plassert der hvor de hører hjemme.

Beretningen ble deretter satt under votering.

VEDTAK: LO's representantskap innstiller enstemmig LO's beretning for 1975 til godkjenning på Kongressen.

Saklista punkt 3:

REGNSKAP FOR 1975

Dirigenten ga ordet til *Einar Strand*, som innledningsvis sa at det som vanlig var lagt ut et nummerert eksemplar av regnskapene til hvert av Representantskapets medlemmer, som da er ansvarlig for at regnskapene ikke offentliggjøres utenfor vår organisasjons instanser. LO's regnskaper er offentlige overfor LO's besluttende organer — Sekretariatet, Representantskapet og Kongressen —, og også selv-sagt overfor forbundenes ansvarlige organer.

Følgende regnskaper foreligger til behandling: LO's regnskap, Revisjonskontorets regnskap, Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasses regnskap, regnskapet for Folkets Hus' Fond og regnskapet for Opplysnings- og utviklingsfondet. Strand opplyste for ordens skyld at regnskapet for LO's revisjonskontor selv-sagt ikke hører inn under LO's hovedkasserer, men under LO's revisjonsutvalg. Det har imidlertid alltid vært praksis at revisjonskontorets regnskaper følger med, idet det er Representantskapets ansvar å godkjenne det.

— Jeg vil ganske kort knytte noen bemerkninger til regnskapene, bl.a. i forhold til regnskapene for 1974.

For inneværende kongressperiode kan det konstateres følgende nominelle medlemsøkning i forbund innen LO: Ved inngangen til 1973 hadde vi 602 400 medlemmer, mens vi ved utgangen av 1975 hadde 648 204 medlemmer.

Imidlertid er ikke alle medlemmer heltbetalende. En del av medlemmene er ikke-yrkesaktive, helt eller delvis, og hvis vi omregner til helårsbetalende så har utviklingen for LO-forbundenes vedkommende i kongressperioden vært at vi i 1973 hadde 444 000, i 1974 nær 455 000 og i 1975 470 600 helårsbetalende medlemmer. Av den totale medlemsøkning vil det således være bare ca. 60 prosent som i denne perioden er blitt helårsbetalende medlemmer i LO.

Da LO's representantskap behandlet regnskapene for 1974, uttalte jeg følgende: «Da regnskapene for 1973 ble behandlet av LO's representantskap i april 1974, ga jeg uttrykk for at 1974 og 1975 ville innebære betydelige utgifter både for forbundene og for Landsorganisasjonen, ikke minst fordi bl.a. lønnsutgiftene og de sosiale utgifter sannsynligvis ville øke med om lag 30 prosent over en to-årsperiode. Økningen har i 1974 vært mellom 16 og 17 prosent. For 1975 synes tendensen å innebære minst like store utgifter. Hvis dette viser seg å være riktig, så må vi i tredje kvartal 1975 i Sekretariatet behandle spørsmålet om LO's kontingent skal økes fra 1. januar 1976.»

Lønnsutgiftene har i 1975 økt med 20 prosent, de sosiale utgifter

har steget betraktelig — 33 prosent, og kontorutgiftene med 23,8 prosent.

LO's regnskaper hadde i 1973 et underskudd på kr. 1 766 000,—. Det var bl.a. aktivitetskampanjen «LO-inform» som var en vesentlig årsak til underskuddet. Dessuten økt aktivitet på en rekke andre områder.

Til gjengjeld hadde vi i 1974 et overskudd på kr. 1 067 000,—, og for 1975 viser regnskapet et overskudd på kr. 521 939,—, slik at vi for de tre første regnskapsår i kongressperioden har et underskudd på kr. 178 000,—.

I henhold til gjeldende vedtekter har vi for 1975 avsatt til kampfondet vel 8,1 millioner, og avsetninger til arbeiderpressen, valgfond o. lign. beløper seg til kr. 9 618 000,—. Etter vedtektene har vi avsatt til Folkets Hus' Fond kr. 526 000,—, og videre har vi i inneværende regnskap avskrevet restoppgjøret på kr. 454 900,— som vi hadde i forbindelse med den beklagelige nedleggingen av «Aktuell». Dette beløp kommer i tillegg til de beløp som forbundene på sin side har avskrevet. I 1974 var dette beløpet kr. 605 000,—, slik at vår antydning om ca. 1 million stemte nøyaktig.

Vi har på Tårnbygget avskrevet kr. 377 500,— og på inventar kr. 236 000,—.

Jeg ber dere merke dere at av den netto kontingent LO har igjen, går det til våre distriktskontorer et beløp som i 1974 var vel 4 millioner og som i 1975 er kommet opp i 4,6 millioner kroner. Distriktskontorene har de samme problemer med utgiftene i forbindelse med lønninger, sosiale utgifter, kontorutgifter og reiseomkostninger.

LO's sekretariat behandlet i oktober 1975 spørsmålet om å øke kontingenten, og årskontingenten pr. medlem ble fastsatt til 95 kroner, med den betalingsordning Representantskapet vedtok i mai i fjor. Det var den gang beregnet en totalutgift for LO på vel kr. 20 700 000, mens resultatet ble kr. 114 000 mer enn beregnet.

Vi må med glede merke oss at vi har økt antall betalende medlemmer.

Dette har medført at vi fikk en økning av LO's administrasjons andel av kontingenten på om lag kr. 895 000,— i 1975.

Landsorganisasjonen kjøpte det såkalte Tårnbygget — av Arbeiderbladet. Årsaken til dette var bl.a. at vi ved dette kjøpet kunne plassere midler i fast eiendom, som vi ifølge vedtektene har rett til, dernest fordi vi da kunne senke Arbeiderbladets løpende utgifter ved bygget slik det dengang ble drevet. Vi har gitt en takstpris på 18,5 millioner kroner. Da LO skulle kjøpe Tårnbygget omtalte vi at en måtte regne med 1,5 millioner i omkostninger, — det ble 1,8 millioner. Nå er imidlertid Tårnbygget satt i stand og utleid 100 prosent,

og vi regner med en forsvarlig forrentning av kapitalen, samtidig som vi har bygninger i vår besittelse, dersom det skulle være ønskelig å bruke dem til formål vi skulle ha behov for senere. I LO's regnskaper har vi på inntektssiden ført inn 1,5 millioner kroner som LO fikk i rene inntekter ved salg av sin andel av Forsikringsselskapene Samvirke's bygg. Vi hadde i sin tid interesser i eiendommen ved at vi hadde lån, senere fikk vi eierandeler. Hele tiden har det imidlertid vært en bestemt forutsetning at det skulle reises en bygning som en av våre interesselskaper kunne benytte. Nå har Samvirke overtatt hele det ansvaret som LO hadde. LO fikk dermed tilbake 1,5 millioner som vi hadde stående i bygget, pluss 1,5 millioner kroner som Samvirke mente var et riktig og rettferdig oppgjør for den andel vi hadde.

Renteinntektene for inneværende år er økt med ca. kr. 400 000,— i forhold til 1974.

Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse har i dag premieinnbetaling fra i alt 435 medlemmer. Kassen ble som dere kjenner stengt ved utgangen av 1966, da Folketrygden trådte i kraft. Dette har medført at det stadig blir færre som betaler, samtidig som det blir flere som skal ha pensjon.

Vi har således i dag 439 pensjonister og 435 som betaler premie. Vi hadde altså 48 færre betalende i 1975 enn i 1974. Pensjonskassens økonomi er under stadig observasjon i Pensjonskassens styre og arbeidsutvalg. Premien som innbetales dekker imidlertid ikke de løpende utgifter, og jeg ga på forrige representantskapsmøte uttrykk for at garantiansvaret vil øke ytterligere. Det ble i sin tid reist krav fra de ansatte i LO og forbundene om å få en bedring i samordningsbestemmelsene, og dette medførte at garantiansvaret økte betydelig i 1975. Dette er en av årsakene til kassens vanskelige økonomi. Den andre årsaken er at pensjonsgrunnlaget øker i pakt med lønnsutviklingen.

Underskuddet til utlikning steg fra 4 millioner i 1974 til 7 millioner i 1975.

Fondet i Pensjonskassen er ikke angrepet i 1975 — det er på 20 795 549 kroner.

Det arbeides nå kontinuerlig for å finne fram til en ordning.

— Jeg kan nevne at vi bl.a. har fått henvendelse fra Norsk Kommuneforbund, som har ytt prisverdig bistand og kommet med forslag om å få i stand en undersøkelse om hvorvidt man kan inkorporere denne pensjonskassen i annen offentlig godkjent pensjonsordning. Jeg håper vi til neste representantskapsmøte kan legge fram nye prognoser om Pensjonskassens utvikling, og kanskje også et forslag til løsning.

Folkets Hus' Fond's forvaltningskapital ligger i dag på om lag 22 millioner kroner, og det meste av dette er plassert i obligasjonslån i folkets hus og samfunnshus. Vi har i 1975 hatt 20 søknader om lån, og vi har samlet innvilget et lånebeløp på vel 3 millioner kroner. Vi har lagt stor vekt på å få alle lån garantert av kommunene. Opphevelsen av Kommunelovens § 23 åpner adgang for kommunene til bl.a. å gi økonomisk støtte til folkets hus, uten at dette kan innappelleres til myndighetene av motstandere av folkets hus. Vi har derfor i 1975 maktet å få lån, garantier og tilskudd på om lag 5,2 millioner kroner.

I Beretningen blir *Opplysnings- og Utviklingsfondets* regnskap omtalt, men det er det regnskapet som fondsstyret mellom LO og N.A.F. har ansvaret for. Det gjelder utelukkende inntekter fra det private næringsliv, etablert gjennom avtaler med N.A.F. Landsorganisasjonens fond får også inntekter fra det offentlige og fra en del bedrifter som ligger utenfor Norsk Arbeidsgiverforenings område. Derfor er LO's fondsmidler høyere enn halvparten av det N.A.F. og LO disponerer.

Jeg ga uttrykk for på forrige møte i Representantskapet at vi har likviditetsvansker i og med at vi i fondet fremdeles lever på forskudd.

Fondets virksomhet begynte som dere vet den 1. januar 1971, mens fondsmidlene ikke ble tilført før annet kvartal 1971. Det er for de tre første årene i denne kongressperioden innkommet i alt kr. 58 496 191,—, og av dette er det refundert til forbundene gjennom AOF kr. 43 850 000,—. Til utbygging av LO-skolen har vi i denne perioden benyttet 9 millioner kroner. I tillegg kommer de midler vi tilførte før 1973.

Fellesutgiftene til samarbeidsråd, felleskurs for samarbeidsforhold, AKAN, Vern og Velferd og Norsk Folkehjelp utgjør 3,2 millioner kroner, og til Arbeiderbevegelsens Arkiv er brukt kr. 954 000,—, og vi har en avsetning på i alt kr. 826 690,—, som skal gå til undersøkelser og forskning.

Jeg vil minne om at Opplysnings- og Utviklingsfondets inntekter for 1976, og trolig også for 1977, ikke må baseres på det vi tidligere har fått. Vi hadde da et øre- eller kronebeløp pr. uke i premie til fondet. Vi har nå fått endret dette til 0,2 prosent i 1975. De prognoser vi foretok i den forbindelse gikk ut på at vi ville få ganske betydelige midler til rådighet. Vi fikk imidlertid en rekke permitteringer, slik at innbetalingene til fondet ble atskillig lavere enn regnet med.

Vi må i nye prognoser som settes opp regne med disse forhold, som ikke var til stede i 1973, og ta dette med i betraktning når vi

skal budsjettere midlene for Opplysnings- og utviklingsfondet i kommende år.

Dirigenten foreslo at han bare refererte de enkelte poster og ikke alle tallene i regnskapene.

Til punktet i LO's regnskap «Andre kreditorer», ba *Henny Jensen*, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, om å få spesifisert hvilke kreditorer dette gjaldt.

Einar Strand spesifiserte postene under dette punktet, og Henny Jensen sa seg fornøyd med svaret.

Magnus Toverud, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund: — Jeg håper jeg ikke misforsto Einar Strand når han i redegjørelsen for Pensjonskassen lovet en bedring. Utviklingen har vært slik at vi som sitter i de mindre fagforeningene her i Oslo ser med engstelse på framtida. Oslo Stein-, jord- og sementarbeideres forening hadde i etterkrigsårene et medlemstall på nesten 6 000 medlemmer, hvorav 4 000—5 000 var betalende medlemmer. Et stort antall av disse er nå pensjonister. Vår fagforening har i dag ca. 2 000 betalende medlemmer. Pensjonskassens regning til oss i år er på kr. 150 000,— i garantiansvar, og det vil si at 75 kroner av hver kontingent-ikke-betaling på årsbasis går til dekning av garantiansvaret. Situasjonen er helt fortvilet. Alle pengene vi skulle bruke til faglig arbeid o.likn. går til Pensjonskassen.

— Jeg håper det blir satt fortgang i arbeidet for å få til en bedring, for vi klarer ikke lenger denne belastningen.

Jeg kan ikke i regnskapet finne hvor stort LO's eget garantiansvar er. Hvordan blir dette gjort for LO's egne pensjonister?

Einar Strand viste til sitt innlegg, og sa at han til stadighet får henvendelser fra foreningene om saken. Den gang forbundene iverksatte pensjonsordningen for tillitsmenn, kom det krav om at denne pensjonsordning også skulle gjøres gjeldende for funksjonærene. Der- nest kom det et bestemt krav fra de enkelte fagforeninger om at også de måtte få være med i Pensjonskassen. Det samme gjaldt en rekke målekontorer. Det ble åpnet adgang for disse, og det ble den gang uttrykkelig sagt at de måtte være klar over at de påtok seg en forpliktelse. Denne forpliktelsen innebærer først og fremst, ifølge Pensjonskassens vedtekter, at enhver organisasjon som er medlem av kassen står direkte ansvarlig for Pensjonskassens utgifter.

Men, som jeg sa, vi arbeider intenst for å finne fram til løsninger.

LO's garantiansvar er målt i nøyaktige prosentandeler, i likhet med hva som blir gjort for andre. I utlikningsbeløpet på 7 millioner kroner går alle i Pensjonskassen inn med sin forholdsvis andel. Representantskapet har imidlertid vedtatt en bestemmelse som bare kommer fagforeninger og målekontorer til gode, nemlig at de har adgang til å la seg beregne etter en annen regel enn hovedregelen.

I tillegg til at LO betaler nøyaktig det samme for distriktskontorene og hovedkontoret som sitt garantitilskudd, betaler vi et ytterligere tilskudd på 5 prosent, som beløper seg til 1,3 millioner kroner.

Dirigenten ga deretter ordet til revisjonssjef *Arne G. Strangel*, som leste følgende *revisjonsberetning til regnskapene for 1975*:

«Vi har i dag gått igjennom og underskrevet regnskapene for året 1975 for Landsorganisasjonen med underregnskaper, Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse, Folkets Hus Fond og Opplysnings- og Utviklingsfondet.

Revisjonen er utført fortløpende i samsvar med vedtekter og gjeldende bestemmelser om revisjon og god revisjonsskikk.

Bilagene er gjennomgått av Revisjonsutvalget i dets møter gjennom året.

Det er påsett at det foreligger tilfredsstillende legitimasjoner for de foretatte poster. Det er videre kontrollert at utbetalinger av ekstraordinære karakter støtter seg til organisasjonsmessig fattede vedtak ifølge protokoller.

I regnskapet til LO er tatt til inntekt kr. 1 500 000,— som utgjør fortjeneste ved salg av andel i Henrik Ibsensgt. 9. Videre er leieboerinnskuddene i Folkets Hus oppskrevet med kr. 402 998,— slik at de framkommer i status med pålydende.

På utgiftssiden nevnes omkostninger og avskrivninger vedrørende Tårnblokken med til sammen kr. 2 236 667,35.

Videre er det under bevilgninger ført til utgift kr. 454 962,— vedrørende avviklingen av Ukebladet Aktuelt.

Pensjonskassens underskudd for 1975 utgjør kr. 7 045 146,19. Beløpet vil, i henhold til vedtektene, bli utlignet på medlemsorganisasjonene.

Formuen pr. 31/12-1975 var kr. 20 495 745,05.

Regnskapet til Folkets Hus Fond viser et overskudd på kr. 1 056 345,31, og formuen pr. 31/12-1975 var kr. 21 653 860,82.

Revisjonskontorets regnskap viser et overskudd på kr. 77 339,28. Disponibelt beløp ved årets utgang var kr. 385 643,93.

Opplysnings- og Utviklingsfondets regnskap viser at det i 1975 er kommet inn kr. 20 996 158,71 og utbetalt kr. 15 776 408,80.

Gjeld til AOF pr. 31/12-1975 var kr. 6 531 529,44 og til disposisjon pr. 1. januar 1976 kr. 3 143 939,54.

Av fondets midler er kr. 1 410 851,15 brukt til utbygging av Sørmarka i 1975. Beløpet er aktivert i Landsorganisasjonens status.

Beholdninger av verdipapirer, fordringer, bankinnskudd, giroinnskudd samt gjeld ifølge statusoppstillinger er kontrollert av revisjonen. Garantiansvar pr. 31/12-1975 utgjorde ifølge innhentet oppgave fra Landsbanken A/S kr. 661 073,—.

Vi finner at de framlagte regnskaper er tilstrekkelig spesifisert. De er satt opp i samsvar med grunnsetninger for en ordentlig regnskapsførsel og

gir etter vår oppfatning et riktig bilde av den økonomiske forvaltning i 1975 og den finansielle stilling ved årsskiftet. Vi kjenner ikke til forhold ellers som har betydning for bedømmelsen av regnskapene og innstiller disse til godkjenning.

Oslo, den 11. mai 1976

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Revisjonskontoret

Harry Jørgensen

Hans Lindquist

Jens P. Torp

Landsorganisasjonens Revisjonsutvalg.»

Ingen forlangte ordet til regnskapene, og en gikk til votering.

Fra Sekretariatet forelå innstilling om at Representantskapet innstiller regnskapene til godkjenning overfor Kongressen.

VEDTAK: Enstemmig godkjent.

Saklista punkt 5:

REGLER FOR VALG AV FYLKENES REPRESENTANTER TIL KONGRESS OG REPRESENTANTSKAP

Einar Strand: — Da Kongressen i 1973 behandlet fullmaktene, var det enkelte som mente at presentasjonen av hvordan man skulle velge representanter fra distriktene ikke var riktig. I den forbindelse ble det ytret ønske om at det ble fastsatt like regler for valg av distriktenes representanter til Kongressen og til Representantskapet. Sekretariatet fulgte anmodningen og nedsatte et utvalg som gjennomgikk de nå gjeldende regler. Etter å ha drøftet saken med distriktssekretærene og tilsynsutvalgene, fikk en det bestemte inntrykk at det ikke hadde vært noen store problemer. Saken ble aktuell da en del fagforbund — ikke minst Norsk Arbeidsmandsforbund — gikk til en ny organisasjonsstruktur og dannet de såkalte storavdelinger, som dermed omfattet flere tidligere fagforeninger og flere bedrifter. Da ble valgspørsmålet noe annerledes for disse fagforeningene. Det oppsto da spørsmål om man skulle holde seg til den gamle rutinen eller gi lempninger, og vi måtte da i Sekretariatet gi dispensasjoner slik at de som hadde dannet storavdelinger i løpet av kongressperioden fikk adgang til å stemme på samme måte som de hadde gjort tidligere.

Utvalget som ble nedsatt av Sekretariatet, bestående av Øystein Larsen, Olav Bratlie, Yngve Hågensen og Einar Strand, har nå lagt fram følgende forslag til ensartede valgeregler for distriktenes representanter:

«VALG TIL KONGRESSEN

LO's vedtekter paragraf 5, punkt 2 bestemmer blant annet i første ledd: «Representantene til Kongressen med tilsvarende antall varamenn velges med 260 fra de tilsluttede forbund og 40 fra fylkene.»

I annet ledd siste setning er det bestemt:

«Distriktenes representanter fordeles av Sekretariatet fylkesvis med minst 1 representant fra hvert fylke.»

VALG TIL LO'S REPRESENTANTSKAP

LO's vedtekter paragraf 8, punkt 1 bestemmer blant annet i første ledd: «Det består (Representantskapet), med unntak som er nevnt nedenfor, av 100 medlemmer valgt av forbundene, 1 representant valgt fra hvert fylke og Sekretariatets faste medlemmer.»

VALGREGLER FOR VALG AV FYLKENES REPRESENTANTER

LO's vedtekter har ingen bestemmelse om hvilken valgprosedyre som skal følges, men LO's distriktskontorer som har ledet valgprosedyren melder at det ikke har oppstått noen større problemer i denne forbindelse. Det ville dog være en fordel om det kunne bli fastsatt ens regler for valg av fylkenes representanter som var stadfestet som retningslinjer. Sekretariatet har oppnevnt et utvalg med mandat til å utrede og avgi innstilling om valgregler for valg av representanter til både LO's Kongress og LO's Representantskap fra fylkene.

Utvalget har hatt følgende medlemmer:

Einar Strand, formann,
Øystein Larsen,
Olav Bratlie,
Yngve Hågensen.

I utvalgets møter og i konferanse med blant andre LO's distriktsekretærer er saken behandlet, og utvalget foreslår følgende:

VALGREGLER FOR VALG AV REPRESENTANTER OG VARAREPRESENTANTER FRA FYLKENE TIL LO'S KONGRESS OG LO'S REPRESENTANTSKAP

I

LO's Sekretariat skal i henhold til LO's vedtekter paragraf 8, punkt 2 fordele det antall representanter med varamenn som skal velges av forbundene til LO's Kongress.

Samtidig som forbundene får melding om sin representasjon skal også melding sendes til LO's distriktskontorer om fordeling av representanter med vararepresentanter fra fylkene.

Følgende valgregler gjelder både for valg av representanter til Kongressen og Representantskapet fra fylkene:

II

1. LO's distriktskontorer sender ut melding til fagforeningene i sitt distrikt om at enhver fagforening har rett til å nominere kandidater til det angitte antall representanter med vararepresentanter. Skjema for utfylling av nominerte kandidater og varakandidater skal samtidig sendes ut.

Det må likeledes meddeles frist for innsendelse av nominerte kandidater fra fagforeningene.

2. De fagforeninger som har medlemmer ved flere bedrifter, og hvor det er valgt eget klubbstyre, kan om den selv bestemmer det anmode om at klubben sender sitt forslag på kandidater. Fagforeningens medlemsmøte eller foreningens besluttede organ som etter vedtektene kan forplikte fagforeningen nominerer deretter kandidater og varakandidater. Den som har fått absolutt flertall av de frammøtte på medlemsmøte eller i det besluttede organ er fagforeningens nominerte kandidat eller varakandidat. De av klubbene foreslåtte kandidater som ikke oppnår å bli nominert av fagforeningens medlemsmøte utgår dermed av nominasjonen.
3. Nominasjon av kandidat fra fagforeningen skal sendes umiddelbart og innen den fastsatte frist til LO's distriktskontor på eget skjema som foreningen har fått tilsendt. Skjemaet stemples og underskrives av foreningens formann og sekretær/eller styremedlem.
4. Umiddelbart etter at fristen for å sende inn nominasjon er utløpet skal LO's distriktskontors tilsynsutvalgs medlemmer møtes. LO's distriktsekretær skal føre protokoll fra møtet og i denne skal navn på alle kandidater som er nominert av fagforeningen innføres.
5. LO's distriktskontors tilsynsutvalg skal foreta innstilling på representant(er) og vararepresentant(er) blant de nominerte kandidater fra fagforeningene. Det skal da tas hensyn til både geografiske og forbundsområder o.l.
6. Tilsynsutvalgets innstilling skal innføres i protokollen. Innstillingen sendes ut til fagforeningene i det fylket valget skal gjelde. Sammen med innstillingen skal også utsendes fullstendig liste over de som er nominert av fagforeningene som henholdsvis kandidat eller varakandidat. Det må settes frist for fagforeningens valg slik at resultatet av valget kan meddeles til LO til fastsatt tid. Det skal tydelig angis at valget bare kan omfatte de kandidater som er nominert av fagforeningene og de kandidater som er innstilt. Det er ikke adgang til å ta opp forslag på andre kandidater enn de som tidligere er nominert fra fagforeningene. Valget skal foregå på medlemsmøte som fagforeningens styre har innkalt på lovlig måte.
7. Fagforening som har medlemmer ved flere bedrifter og hvor det er valgt eget klubbstyre, kan om den selv bestemmer det la valget foregå på den enkelte bedrift under ledelse av klubbstyret. Valget på en bedrift kan også skje under ledelse av fagforeningens styre blant annet når det ikke er valgt klubbstyre.
Når valget avgjøres på den enkelte bedrift, skal det ikke holdes valg på medlemsmøte i fagforeningen.
8. Fagforeningens styre eller et valgt stemmestyre foretar opptelling av de samtlige avgitte stemmer som er avgitt innen fagforeningen.
9. Nominerte og innstilte kandidater som har fått stemmer som representant(er) eller vararepresentant(er) føres inn i foreningens protokoll med det antall stemmer vedkommende kandidat har fått.
10. Fagforeningen melder fra til LO's distriktskontor innen fristens utløp skriftlig på eget skjema om resultatet av opptellingen av stemmetallet som er avgitt på hver enkelt kandidat/varakandidat.
Skjemaet stemples og underskrives av fagforeningens formann og sekretær/eller styremedlem.
11. Når fristen for innsendelse av skjemaene er utløpet, skal LO's distrikts-

kontors tilsynsutvalg foreta den endelige opptelling. Resultatet av opptellingen skal LO's distriktsekretær føre inn i egen protokoll. Den kandidat som har fått flest stemmer fra alle deltakende fagforeninger er å anse som valgt representant fra vedkommende fylke til LO's Kongress eller LO's Representantskap. Det samme gjelder for den som har fått flest stemmer som vararepresentant.

12. Fullmaktskjema for valgte representant(er) og valgte vararepresentant(er) skal fylles ut av LO's distriktskontor og undertegnes av tilsynsutvalgets medlemmer.

Fullmaktskjema må være LO i hende 14 dager før Kongressen tar til.

Prinsippet i forslaget går ut på at det skal forholdes som tidligere. Når det er fastsatt hvor mange representanter hvert enkelt fagforbund skal ha, så skal også distriktene få rede på hvor mange representanter det enkelte distrikt kan velge. Valgrutinene skal da være den at LO's distriktskontor sammen med tilsynsutvalget sender melding til fagforeningene, på samme måte som tidligere. Fagforeningene skal selv kunne bestemme på hvilken måte de vil nominere representanten. Bestemmer en fagforening at den skal ha avstemning om disse spørsmål på et medlemsmøte, hvor samtlige bedrifter innen fagforeningen innkalles, så skal det kunne skje på den måten. Blir det imidlertid bestemt at valgene skal foregå på klubbplanet, så er også det opp til fagforeningen. Den utøvende kontroll skal utføres av LO's distriktskontor, men den endelige kontroll skal som tidligere utøves av LO's distriktskontors tilsynsutvalg.

Ingen forlangte ordet til saken og en gikk til votering.

VEDTAK: Forslaget til valgregler for fylkenes representanter til LO's kongress og representantskap ble enstemmig vedtatt.

Etter forslag fra *dirigenten* gikk man deretter over til behandlingen av

Saklista punkt 7:

UTTALELSE I FORBINDELSE MED KONFLIKTEN VED KRYSSSET A/S, BODØ

Tor Aspengren: — Sekretariatet drøftet i går situasjonen ved Krysset A/S. Jeg tror vi alle er enig i det beklagelige ved denne saken, men når vi først er kommet i denne situasjonen, er vi både i Sekretariatet og i administrasjonen enig om at det ikke er noen vei tilbake. Når vi ser saken i relasjon til alle de ulovlige konflikter vi har hatt i den senere tid, så kan vi ikke gi oss, selv om det bare er to-tre mennesker det dreier seg om. Det det egentlig dreier seg om her er ikke om det er 2, 20 eller 200, men om å kunne føre en lovlig

kamp med lovlige midler overfor et menneske som ikke skjønner sin egen situasjon. Vi hadde et lite håp om at meklingene og forhandlingene i forrige uke skulle føre til et resultat, men hverken Arbeidsgiverforeningens folk eller Riksmeklingsmannen klarte å få til en løsning.

En fant det i Sekretariatet og administrasjonen naturlig at Representantskapet vedtok en uttalelse.

Aspengren la deretter fram følgende forslag til uttalelse:

«UTTALELSE FRA LANDSORGANISASJONENS REPRESENTANTSKAP OM SITUASJONEN VED KRYSSSET A/S, BODØ

Landsorganisasjonens representantskap har i møte 25. mai 1976 behandlet situasjonen i forbindelse med den pågående streik i bedriften Krysset A/S, Bodø.

Streiken har nå pågått siden 2. februar d.å. etter at forutgående meglingsforsøk ikke førte fram. Det har senere vært gjort flere meglingsforsøk, først ved Kretsmeglingsmannen og nå sist 19. og 20. mai under ledelse av Riksmeglingsmannen.

Helt siden kravet om tariffavtale ble reist 10. september 1975, har firmaets innehaver motsatt seg å inngå tariffavtale med Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund for de organiserte medlemmer i bedriften.

Landsorganisasjonens representantskap vil med dette gi sin fulle støtte til de streikende arbeidstakere. Det må etter Representantskapets oppfatning være en selvsagt rettighet i vårt demokratiske samfunn å få sikret sine lønns- og arbeidsvilkår gjennom en tariffavtale.

Konflikten ved denne bedrift vedrører i realiteten spørsmålet om inngåelse av tariffavtale generelt, og er dermed av prinsipiell betydning for hele fagbevegelsen. Representantskapet gir sin tilslutning til at Sekretariatet viderefører konflikten og foretar nødvendig opptrapping.»

Otto Totland, Sekretariatet, synes det var riktig av ham å gi noen opplysninger i forbindelse med denne saken. Det har vært en del misforståelser i pressen. — Vårt forbund reiste krav om tariffavtale i september i fjor. Bedriften var ikke medlem av noen arbeidsgiverforening, og vi foreslo at firmaet skulle tiltre den samme avtale vi har i landsoverenskomsten med Handelens Arbeidsgiverforening. Vi krevde ikke noe i tillegg til det. På det tidspunktet hadde vi ved Krysset tre organiserte funksjonærer på full tid. Jeg nevner dette fordi det også var noen deltidsfunksjonærer som ikke var organisert. Forhandlingene fant sted i fjor høst uten resultat. Ledelsen ville ikke gå med på noen tariffavtale. Det fant sted meklingsforhandlinger uten at det førte til noe resultat. Forbundet foretok i januar måned plassoppsigelse, og streik inntrådte 1. februar i år. Denne konflikten har altså snart vart i fire måneder, med boikott, og nå med en opptrapping som medfører at vi nå må foreta sympatioppsigelser for en del innenfor Jern- og Metallarbeiderforbundet, Handel og Kontor og Hotell- og Restau-

rantarbeiderforbundet. Den 20. og 21. mai hadde vi mekling, noe som heller ikke førte til resultater.

Jeg tror det er riktig av meg å referere Riksmeklingsmannens møtebok og konklusjon:

«Meklingen foregikk i fellesmøter og særmøter. Fra Handel og Kontors side kan kravene oppsummeres slik:

1. Forbundet krever opprettet tariffavtale ved Krysset A/S tilsvarende de avtaler N.H.K.F. har med Handelens Arbeidsgiverforening.
2. De to medlemmer av N.H.K.F. som nå er i streik må gjeninntas.
3. De to personer som ble ansatt i Krysset A/S i februar 1976, samt Lisbeth Olsen, må slutte som følge av streikebryteri.

Krysset A/S v/herr Gillesen inntar følgende standpunkt:

1. Handel og Kontors krav avvises.
2. Alle kamptiltak mot Krysset A/S, som nå er i ferd med å knuse bedriften, må opphøre.
3. Bedriften er ikke tilknyttet noen arbeidsgiverorganisasjon, og kamptiltakene mot bedriften er derfor uten hjemmel.

Det er under meklingen, som har foregått over to dager, ikke vært mulig for Riksmeklingsmannen å finne grunnlag for å fremsette et meklingsforslag som kunne påregnes akseptert av partene. Riksmeklingsmannen har derfor funnet på det nåværende tidspunkt å måtte innstille meklingen.»

Dette er underskrevet av Konrad B. Knutsen som riksmeklingsmann.

— Heldigvis går det år og dag mellom hver gang vi har en arbeidsgiver som ikke vil underskrive en avtale som er lik for bransjen eller for faget, slik som i dette tilfelle. Hvis vi taper denne saken, kan det innebære at fagbevegelsen som helhet taper terreng og kanskje få vanskeligheter med å organisere lønnstakerne ved de små bedriftene.

Denne saken har derfor ikke bare interesse for Handel og Kontor, men for alle forbundene.

Det er mulig man til syvende og sist må vurdere spørsmålet om man bør få myndighetene til å medvirke til en løsning.

Alle i denne sal er sikkert klar over hvor viktig det er å seire i denne saken, og jeg håper LO's representantskap enstemmig kan støtte uttalelsen som foreligger.

Håkon Bendixen, Troms fylke, sa i sitt innlegg at denne saken ikke er så liten og ubetydelig som den i første omgang kan synes. — Le-

deren for Krysset A/S har i denne perioden fått støtte fra det vi kan kalle reaksjonære krefter i Bodø. Han har fått støtte både ved vareleveranser og ved handelen. Det sies at handelen har avtatt etter hvert, men han har tross alt holdt det gående i flere måneder på grunn av denne støtten. Av den grunn er saken også blitt en prinsippsak, og jeg er enig med Totland i at det vil være et stort tap for den samlede fagbevegelsen om denne saken tapes.

Jeg vil derfor anbefale at vi her får et enstemmig vedtak til støtte for forslaget fra Sekretariatet.

Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet: — Jeg hadde i begynnelsen av året, da streiken var ny, en reise til en del av våre avdelinger i Nord-Norge, og den reaksjon som oppsto blant hotell- og restaurantarbeiderne var ganske intens. De nektet å akseptere den holdning Gillesen viste overfor Handel og Kontor, og de avdelingene jeg var i gav økonomisk støtte til de arbeiderne som var i streik. Jeg vet imidlertid ikke om Handel og Kontor innvilger streikestønad, som vanligvis er litt for lite å leve av, men litt for mye å dø av.

— Jeg vil foreslå at vi i tillegg til uttalelsen, som jeg håper blir enstemmig vedtatt her på Representantskapet, bevilger 10 kroner pr. representant, som overføres til de streikende ved Krysset A/S.

Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, sa at hans forbund nesten daglig hadde problemer med å få utenforstående arbeidsgivere til å gå med på overenskomster. — Vi støtter fullt ut de bestrebelser som gjøres fra Handel og Kontor's side for å få en overenskomst opprettet ved Krysset A/S.

— I forbindelse med den sympatiaksjon som skal gjennomføres, er det ett forbund i tillegg til de Totland nevnte som har medlemmer, nemlig vårt forbund. Vi støtter de tiltak som måtte bli gjennomført.

En gikk deretter til votering over Sekretariatets forslag til uttalelse.

VEDTAK: Uttalelsen fra Sekretariatet ble enstemmig vedtatt.

ETTERMIDDAGSMØTET

Ettermiddagsmøtet startet kl. 14.30, med *Odd Højdahl* som dirigent.

Dirigenten ga først ordet til

Otto Totland, som viste til at forbundene har streikestønad med forskjellige ytelser fra forbund til forbund. De streikende ved Krysset

får 90 prosent av nettolønn, atskillig mer stønad enn hva som står i forbundets vedtekter.

— Jeg vil gjøre merksam på det, fordi jeg tror det vil være fornuftig om Arne Løken trakk sitt forslag tilbake.

Det virker noe fattigslig at man i store organisasjoner som våre ikke kan greie stønad for to personer. Jeg tror det vil skade mer enn det gavner, og jeg henstiller derfor til Løken å trekke sitt forslag tilbake.

Arne Løken: — Jeg vet ikke om jeg ordla meg riktig da jeg reiste forslaget om innsamling til de streikende. Siden streiken begynte har det gått ut en oppfordring til samtlige fagforeninger i Nord-Norge om å bevilge penger til de streikende ved Kryssset. Jeg syntes at LO's høyeste organ mellom kongressene, i tillegg til det Aspengren la fram som forslag til uttalelse, burde gi et lite uttrykk for støtte til disse to. Det var kun ment som en litt spontan oppslutning om disse to.

Jeg trekker da imidlertid forslaget tilbake.

Saklista punkt 6:

DEN FAGLIGE OG ØKONOMISKE SITUASJON

Tor Aspengren: — Praktisk talt enstemmig vedtok vi for ett halvt år siden opplegget for tariffrevisjonen 1976. Oppgjørsformen fikk mange navn. Stikkordet kombinert gikk på samarbeid med våre politiske meningsfeller. I rimelig utstrekning skulle forbundenes spesielle interesser også ivaretas. Gjennom felles avstemninger sikret vi helhetsvurderingen i selve oppgjøret.

Kravet om samordning og helhetsløsninger gikk denne gangen langt videre enn vanlig. Alle inntekter ble trukket inn. Forholdet mellom lønn og næringslivets fortjeneste var vesentlig under forhandlingene med arbeidsgiverne. Dette er også tatt vare på i den sikkerhet for prisutviklingen som er en del av oppgjøret. Jordbruket har fått sine inntekter regulert. Oppgjørets forutsetninger ble lagt til grunn for grupperinger utenfor vårt eget fellesskap.

Denne inntektspolitiske helhetsløsningen, hvor prisstigning og skattelettelser er trukket inn, gir et godt grunnlag for å løse våre økonomiske problemer på en bedre måte. På forhånd var vi klar over at det var stemning for slike løsninger blant medlemmene. Som dere sikkert husker gjennomførte vi bl.a. et debattopplegg i fjor høst om samarbeid med myndighetene om prisproblemene. Dette ga et meget betydelig flertall for den kombinerte oppgjørsformen. Uforpliktende debattopplegg er imidlertid én ting. For å oppnå en betydelig demping av pris- og kostnadsstigningen, måtte de rene lønnsmessige for-

bedringer bli svært beskjedne. Lønnstillegg er til å ta og føle på. Det er *ikke* mindre prisstigning. I et gammelt ordtak heter det at det er bedre med en fugl i handa enn ti på taket.

Denne holdningen har ikke slått til denne gangen. Trass i at innholdet i oppgjøret rent teknisk har vært vanskelig å informere medlemmene om, har det blitt svært godt mottatt. Det tok over en måned fra forhandlingsresultatet forelå til avstemningen var gjennomført. Det ble således god tid til å så mistillit om oppgjøret. Likevel ble altså stemmetallene 62 prosent for oppgjøret i den private sektor. I den offentlige sektor var tilslutningen enda større. I staten fikk oppgjøret tilslutning fra 70 prosent av medlemmene. I kommunesektoren ble ja-prosenten 80 utenfor Oslo, mens den i Oslo var på 68 prosent.

I den private sektor ble meglingsforslaget forkastet i to forbund. De øvrige vedtok forslaget med overbevisende stemmetall. Dette er viktig. Ethvert forbund har sine spesielle problemer. Avstemningsresultatet bærer bud om at vi i større utstrekning enn vanlig måttet å løse disse spørsmål. Trass i at to forbund beklageligvis stemte ned forslaget, har vi etter min oppfatning unngått det organisasjonsmessige spenningsforhold som nedstemning av store grupper alltid betyr.

Dette må sees i sammenheng med hva vi fikk ut av de forbundsvise forhandlingene. Skjevheter i avtalene ble rettet opp. Dessuten fikk de forbundsvise forhandlingene størst betydning for de lavest lønte. Minstelønnssatsene ble hevet. Mange forbund gjennomførte forbedringer i lønnsatsene for unge arbeidere. Likeledes ble arbeidstidsproblemet for to-skiftarbeiderne løst. Først for Jern- og Metall, men neste år følger de andre etter.

For øvrig var selve målsettingen med oppgjøret følgende:

1. Dempet pris- og kostnadsstigning for å sikre arbeidsplassene.
2. Sterk materiell velstandssøking for LO-medlemmene.
3. En lavtlønnsprofil.

Målsettingene er innfridd. Siden 1970 har prisstigningen forsterket seg år for år. Det begynte med om lag 5 prosent. Vi fikk en foreløpig topp med 11,7 prosent i fjor. Vi må imidlertid akseptere at det tar tid å komme tilbake til normale forhold. Det kombinerte oppgjøret vil gi vel 3 prosent mindre prisstigning. Stigningen i konsumprisindeksen skal begrenses til ca. 9 prosent fra i fjor til i år. Dette er et godt stykke på vei. Samtidig oppnås en mer dempet kostnadsøking. I fjor økte lønnsnivået i norsk industri med om lag 20 prosent. Fra i fjor til i år øker årslønna i industrien med om lag 11 prosent i gjennomsnitt. Tariff tillegg fra i vår bidrar til denne stigningen. Likeledes vil alle lønnstillegg som ikke ble betalt ut gjennom hele

fjoråret øke årslønna i år i forhold til i fjor. Jeg skal komme tilbake til lønnsgradningen. I gjennomsnittsbetraktninger må selvfølgelig også den regnes med.

Slik demping av kostnadsutviklingen vil ha varige virkninger. Med vår betydelige utenrikshandel, vil prisstigningen internasjonalt ha betydning for hvordan vi selv vil makte å løse våre egne prisproblemer. Med dette forbehold gir det kombinerte oppgjøret håp om å mestre pris- og kostnadsproblemene våre bedre også på lengre sikt.

Opgjørets lavtlønnsprofil skal jeg komme tilbake til. Etter min oppfatning er oppgjørets kostnadsdempende virkning i seg selv av størst betydning for de lavtlønte. Jeg er den første til å innrømme at vi ikke skal skjære lavtlønnsproblemene over en kam. Kjønnsmessig forskjell i avlønning og lønnsmessige forskjeller på grunn av ulikt kvalifikasjonsnivå stikker fortsatt dypt i samfunnet vårt. Det er årsaker til ulik avlønning som verken tariffpolitikken eller økonomisk/politiske tiltak kan rydde opp i. Det er annerledes med bransjevis lavtlønnsproblemer. I konkurranseutsatt virksomhet virker markedssituasjonen inn. Dette gjelder eksempelvis bedrifter innenfor møbel, tekstil og bekledning. De ansatte i slike bedrifter presses fra to kanter. Så vel på det norske marked som eksportmarkedene, presses lønnsevnene gjennom konkurransen fra produkter fra lavprisland. I perioder hvor velstandsovergangen tas ut gjennom sterk lønnsøkning forsterkes problemene. Vanskelighetene blir ikke bare å skape økonomisk grunnlag for å følge med lønnsmessig. Det blir vel så mye et spørsmål om å holde hjulene i gang. Den kombinerte oppgjørsformen begrenser disse problemene uten at de ansatte i slike bedrifter sakker økonomisk etter. Med dette som utgangspunkt blir den prinsipielle og ideologisk betonte kritikk som er reist mot oppgjøret på vegne av de lavtlønte vanskelig å forstå.

I vår har vi også oppnådd gjennomslagskraft for sosiale og menneskelige forbedringer. Vårt politiske samarbeid med Arbeiderpartiet bidro til arbeidstidsforkortelsen.

Full lønnsmessig kompensasjon er som vanlig en del av tariffoppgjøret. Dermed er ytterligere skritt tatt på veien mot likestilling mellom arbeidere og funksjonærer. Kortere arbeidstid betyr også bedre muligheter for kontakt mellom yrkesaktive og den øvrige familie. Som hovedregel er arbeidstidsforkortelsen tatt ut ved kortere daglig arbeidstid. Det vil øke industriarbeiderens muligheter til å ta del i andre beskjeftigelser. Vi håper at noe av fritida benyttes til å ta aktivt del i den demokratiske utformingen av samfunnet vårt.

Arbeidstidsforkortelsen betyr en skattefri og prisstabil fordel på om lag 6 prosent. Den materielle velstandsovergangen kommer i tillegg til dette. Den lønnsmessige rammen om tariffoppgjøret var knapt 4

prosent. Som nevnt bidrar denne til å øke årslønna fra 1975 til 1976 med gjennomsnittlig vel 11 prosent. Utover virkningene av dempet prisstigning har myndighetene satt inn 1 milliard kroner i skattelettelser. Barnetrygden er regulert. Alt i alt fører dette til at den såkalte disponible realinntekten eller kjøpekraften, dvs. det vi har igjen av lønnsøkning etter at høyere priser og skatter er betalt, stiger med vel 3 prosent for gjennomsnittet. Dette er i overkant av normal velstandsutvikling. I 1960-åra var økingen om lag 2,5 prosent. I perioden 1971 til 1973 var det faktisk stillstand i den materielle levestandardutviklingen. I 1974 og 1975 ble kjøpekraften økt kraftig for å ta igjen tilbakeslaget. Nå må vi ned på et mer normalt nivå. Forbruksøkning for lønnstakere har sitt grunnlag i produksjonen. Den skal gi økonomisk grunnlag også for andre oppgaver. De trygdene må nå ha noe mer. Vi trenger også økonomisk grunnlag for tiltak som kan opprettholde arbeidsplassene. Ikke minst var det viktig å begrense lønnsøkningen i denne konjunktursituasjonen.

Vårt krav var 2,5 til 3 prosent materiell velstandsøkning. Vi oppnår sannsynligvis godt i overkant av dette. Gjennomsnittlig vil tariffoppgjøret gi LO-medlemmene 1 400 til 1 500 kroner mer å kjøpe varer og tjenester for i år enn i fjor. Og da er vel å merke høyere priser og skatten betalt. Det er et godt resultat. Det gjelder ikke minst i den økonomiske situasjon vi er inne i. I andre land opplever 17 millioner arbeidsløse drastisk nedgang i sitt materielle nivå. I flertallet av disse land oppnår heller ikke de yrkesaktive forbedringer i sin materielle situasjon.

I samsvar med Representantskapets vedtak gir oppgjøret klar lavtlønnsprofil. Dette framgår av beregninger for økingen i kjøpekraften for grupper på ulikt inntektsnivå. Tallene jeg referer gjelder for lønnstakere som forsørger ektefelle med to barn. Disse viser at for inntekter inntil kr. 40 000 økes kjøpekraften med vel 4 prosent fra 1975 til 1976. Med kr. 50 000 i inntekt er forbedringen 3,7 prosent, mens den synker til 2,9 prosent med kr. 70 000 i inntekt og 1,7 prosent med kr. 120 000 i inntekt. Prosentberegninger trenger imidlertid ikke alltid å gi et riktig bilde av utviklingen. En lav prosentvis stigning kan gi mer igjen, når bare inntekten er høy nok. Men også når utgangspunktet er kronetall, får lønnsoppgjøret lavtlønnsprofil. Med kr. 50 000 i inntekt øker kjøpekraften med om lag kr. 1 600. For en lønnstaker med kr. 70 000 i inntekt blir tilsvarende forbedring kr. 1 450, mens den blir knapt kr. 1 200 med kr. 120 000 i inntekt.

Det er flere årsaker til dette. Spesielle lavtlønns tillegg er viktig. Likeledes er progresjonen i skattesystemet av vesentlig betydning. Når lønningene øker, skjærer progresjonen størst stykker av lønns-tilleggene for de med høy lønn fra før. Skattelettelsene er gitt slik

at den automatiske skjerpingen av progresjonen ikke blir kompensert for inntekter noe i overkant av kr. 70 000. Justering av skattemållene for statsskatt forhindrer at lønntakere med vanlige inntekter får ytterligere skjerping av skatteprogresjonen. Også det var et siktemål for oss ved dette oppgjøret.

Vi måtte regne med forsøk på å undergrave tilliten til oppgjøret. Dette var grupperinger som ville gå mot uansett resultat. Likevel ble skytset rettet mot selve beregningene. Vi får håpe at slike regnekunster bare presteres når siktemålet er politisk gevinst, ellers synes jeg mye av pengene i utdanningssystemet er bortkasta. For her ble hummer og kanari trukket inn. Prisstigningen på 9 prosent fra 1975 til 1976 ble uten videre sett i sammenheng med lønnstillegget på 4 prosent. Skattelettelsen på 2 prosent fikk samme verdi som tilsvarende brutto lønnstillegg. Konklusjonen var at påstandene om velstandsøking var juks og fanteri.

Avstemningen viste at argumentasjonen ikke slo gjennom. Vi legger oss selvfølgelig ikke sist i mars uten prisstigning og våkner 1. april med 9 prosent. Vi vet at produksjonen måles fra det ene året til det andre. Lønningene som skal fordele denne, må sees i det samme tidsperspektiv. Det samme gjelder selvfølgelig prisstigningen.

I lønnsglidningen fant motstanderne et annet angrepspunkt. Også denne finner økonomisk dekning i produksjonen. Den må dessuten sees som en del av fagbevegelsens totale lønnspolitikk. Vårt økonomiske system er desentralisert. Lønnsglidningen gjør det mulig å trekke ut fortjeneste av bedrifter med god lønnsevne. Dette kan skyldes forbedringer i produktiviteten eller selve markedsforholdene. Lønnsglidningen bringer slike inntekter under samfunnskontroll gjennom beskatningen. I neste omgang høster de lavtlønte fordelene ved lavtlønnstillegg og et høyere lønnsgrunnlag å forhandle på.

Enkle tall gir inntrykk av lønnspolitikken i praksis. Siden i fjor vår har grupper med et gjennomsnittlig lønnsnivå fått kr. 2,59 i tariff tillegg. De ansatte i tekstil- og bekledningsindustrien har fått kr. 3,37 — altså 78 øre mer.

Bekledningsarbeiderne har også hatt noe glidning i perioden, men utvilsomt mindre enn høyere lønte. I gjennomsnittsbetraktninger hører derfor både gjennomsnittlige lavtlønnstillegg og lønnsglidningen med. De stabile lønnsforskjellene bekrefter dette. De viser at lavtlønnstillegg og lønnsglidning har trukket alle grupper med i den sterke lønns- og velstandsutvikling som har funnet sted.

Derfor er det min oppfatning at fagbevegelsen har lyktes i sin solidariske lønnspolitikk. Også den må vurderes ut fra forutsetningene. Norge er ikke én bedrift.

Det vil oppstå forskjeller i lønnsevne mellom bransjer og bedrifter

i ulik teknologisk og markedsmessig utvikling. Utvisking av enhver lønnsforskjell krever virkemidler som går inn til kjernen i vårt samfunnssystem. Det blir en sentral problemstilling om vi skal ha et desentralisert eller sentralisert samfunnssystem etter statskapitalistisk mønster. Menneskelige holdninger har jeg allerede nevnt. Endringer i holdningene til manns- og kvinnearbeid og avlønning for dette krever tid. Ikke minst når likestillingsloven sendes tilbake til Regjeringen med et sosialistisk partis hjelp. I denne salen er det liten uenighet om at fagarbeidere skal ha høyere lønn enn hjelpearbeidere. Med utgangspunkt i dette gjentar jeg at den solidariske lønnspolitikken må vurderes ut fra forutsetningene.

Enkelte har hatt vanskelig for å akseptere redusert prisstigning som en fordel ved oppgjøret. Prisstigningen er myndighetenes og bedriftenes ansvar, heter det. Enten er dette trollmenn eller så har de urealistiske oppfatninger om norsk økonomi. Som nevnt har ikke vi et sentralisert markedssystem etter statskapitalistisk mønster. Etter avveining av fordeler mot ulemper har den demokratiske arbeiderbevegelsen i Norge forkastet en slik organisering av vårt økonomiske samfunnssystem. Erfaringene har vist oss at den demokratiske sentralisme undergraver det demokratiske samfunnssystem. Standpunktet krever at vi gir slipp på noen av styringsmulighetene. Styringsproblemene forsterkes ved at nesten halvparten av vår produksjon selges til utlandet. Prisen som oppnås eller solgt mengde er utenfor vår innflytelse. Skjermede virksomheter må også selge for å overleve. Men mens for sterk kostnadsøking betyr nedlagt produksjon i konkurranseutsatt virksomhet, kan skjermede bedrifter ta igjen kostnadsøkingen i prisene. Når produksjonen stiger med 5 prosent og lønningene med 20 prosent, må vi regne med prisutslag.

De store, kapitalsterke bedrifter har vi få av. Offentlig transportvirksomhet, varehandelsbedrifter eller vår næringsmiddelindustri, har ikke ressurser til å påta seg ytterligere lønnstillegg uten pristillegg. Tre fjerdedeler av inntektene til produksjonsfaktorene arbeid og kapital, er i vårt samfunn knyttet til lønnsutbetalingen.

For de fleste virkelige kapitalister, også våre, er forbruket allerede stort nok. Det som blir igjen i bedriftene gir derfor først og fremst økonomisk grunnlag for utskifting og utbygging av produksjonsutstyret. Det styrker utvilsomt næringslivets økonomiske stilling på kort sikt. Det er derfor en viktig målsetting for arbeiderbevegelsen å skaffe sterkere styring over investeringene og produksjonsutstyret. Først og fremst må dette skje ved bruk av politiske virkemidler. Det krever en politisk styring av arbeiderbevegelsen. Derimot kan jeg vanskelig forstå at lønnskampen er det mest tjenlige virkemiddel i denne sammenheng. Før vi løser styringsproblemet

denne veien, vil vi sitte igjen med et næringsliv som ikke gir nok arbeidsplasser på grunn av utilstrekkelig utbygging av produksjonsutstyret.

Nettopp SV vil gå motsatt vei. Sin overbudspolitik og sterkere forbruksøkning finansierer de gjennom mindre investeringer. Dette er en kortsiktig politikk, som jeg ikke kan bifalle. Hensynet til arbeidsplassene er nevnt. Det er også en gåte for meg hvordan SV vil finne økonomisk dekning for de krav vi med den nye arbeidsmiljøloven og forurensningslovgivningen vil stille bedriftene overfor. Jeg må derfor få lov til å lure på om de mener at kortsiktig forbruksøkning går foran forbedringer i det indre og ytre miljø — et mer menneskelig arbeids- og produksjonsliv. Hvis dette er bakgrunnen for deres holdning til tariffoppgjøret, bør dette sies klart og tydelig fra. Det er mer redelig, enn påstander om at oppgjøret styrker næringslivet og kapitalistene.

Som nevnt tyder alt på at mindre investeringer gir økonomisk dekning for deres slagordpregede argumentasjon. For det er få bedrifter som har betydelige ressurser å øse av. Tvert imot stiller det økonomiske tilbakeslaget våre konkurranseutsatte arbeidsplasser i en vanskelig situasjon. Kostnadsstigningen er mange ganger høyere enn produksjons- og produktivitetsveksten. Dette kan skyve mindre effektive arbeidsplasser ut av produksjonen. Likevel påstås det at oppgjøret sparer næringslivet for milliardbeløp. Avstemningen har heldigvis vist at argumentasjonen faller på sin egen urimelighet.

Også på andre felter har tariffoppgjøret medført forbedringer. Fjerdedelen av LO's medlemmer er kvinner. For å forbedre kvinnes økonomiske og menneskelige situasjon i vårt arbeidsliv, må det settes inn tiltak på flere felter. Likestillingsloven skal jeg komme tilbake til. Tariffoppgjøret bidro til å styrke kvinnes stilling. Lavtlønnsprofilen er allerede nevnt. Det er en kjensgjerning at kvinnene ofte avlønnes etter minstelønnsattsene. Derfor må de forbundsvis forhandlingene ha hatt størst betydning for kvinnene. Arbeidstidsforkortelsen vil både lette kvinnes yrkessituasjon og muligheter for yrkesdeltaking. Avtalen om korte velferdspremiser tar også spesielt hensyn til kvinnes situasjon. Også her ble det gjennomført visse forbedringer.

Som kjent vil det arbeides videre med skattefritak for fagforeningskontingenten, tariffavgift og forsikringssspørsmålene. Sekretariatet har allerede oppnevnt sine medlemmer i utvalgene. Det er meningen at arbeidet skal fullføres i det første avtaleåret.

For det andre avtaleåret vil vi kunne forhandle om mer enn kompensasjon for prisstigningen. Vi er dessuten garantert ytterligere velstandssøking. Som kjent har myndighetene gitt politisk garanti for

ytterligere 2,5 prosent øking i disponibel realinntekt. Etter min oppfatning bør vår målsetting være en stabil utvikling på om lag dette nivået. Det vil gi oss økonomisk spillerom for å løse andre oppgaver som også er vesentlig for LO-medlemmene. Arbeidsmiljøet er nevnt. Forbedringer i pensjonsordninger krever sitt. Undersøkelser viser også at lønnstakere med vanlige inntekter har størst nytte av skikkelige skoler, utbygd helsevesen — i det hele tatt et skikkelig fellesforbruk. En rimelig materiell velstandsutvikling vil også gi økonomisk evne til tiltak som demper farten i strukturutviklingen i arbeids- og næringsliv. Sterkere materiell velstandsutvikling for yrkesaktive vil lett forsterke kostnadsstigningen. Derved vil produksjon med svakere lønnsevne sjaltes hurtigere ut.

I denne konjunktursituasjonen er det også en fordel at avtalen for andre avtaleår gir mulighet for å ta hensyn til utviklingen. Det ser fortsatt ut til at oppgangen vil forsterke seg. En sterkere økonomisk utvikling kan kreve justeringer i vår målsetting for velstandssøkingen. Det vil også måtte påvirke vårt lønnspolitiske opplegg neste år. Den kombinerte oppgjørformen er situasjonsbestemt. Sannsynligvis vil situasjonen fortsatt være slik at myndighetene bør trekkes sterkt inn i oppgjøret. Jeg vil imidlertid understreke den rett avtalen gir oss til å sette makt bak kravet etter vedtak i Representantskapet. Avtalen gir således åpning flere veier.

Til slutt vil jeg få komme inn på en del andre områder. Arbeidstidsforkortelsen er et praktisk eksempel på nytten av faglig-politisk samarbeid. Den hadde en så vidt bred og alminnelig oppslutning at det var vanskelig for mindretallet i Stortinget å gjøre noe med den.

På en rekke andre områder har vi imidlertid sett konsekvensene av at Arbeiderpartiet ikke har absolutt flertall i Stortinget. Senest gjelder dette voksenopplæringsloven. I snart 10 år har vi ventet på en voksenopplæringslov. Loven vil gi oss et verktøy for å jevne ut generasjonskløften hva utdanning angår i samfunnet vårt. Sosialistisk Venstreparti bidro til å forsinke loven ytterligere ett år.

Likestillingsloven var ønsket fra fagbevegelsens side. Det er fint å snakke om likestilling. Etter vår oppfatning var det nå på tide å komme over fra ord til handling. Det var forstemmende at SV var av en annen oppfatning.

Jeg har lyst til å sitere lovforslagets formålsparagraf, som sa:

«Denne lov skal fremme likestilling mellom kjønnene, og tar særlig sikte på å bedre kvinnes stilling. Offentlige myndigheter skal legge forholdene til rette for likestilling mellom kjønnene på alle samfunnsområder. Kvinner og menn skal gis like muligheter til arbeid og like muligheter til utdanning.»

Vi er klar over at likestilling ikke kommer av seg selv. Det må gjøres noe positivt for å fremme den. Generalklausulen skulle sikret de særlige tiltak som var nødvendig. Her heter det bl.a. at som forskjellsbehandling regnes ikke ulik behandling, som i overensstemmelse med lovens formål fremmer likestilling mellom kjønnene. Ut fra behov og ønske om likestilling ga således loven adgang til «positiv diskriminering».

Jeg kan ikke gå inn på hver eneste paragraf i lovforslaget. Den ville imidlertid bidra til å bryte ned de tradisjonelle skiller mellom manns- og kvinneyrker, slik at den enkeltes evner, anlegg og interesser blir avgjørende ved yrkesvalg, ikke andres holdninger og gammel tradisjon.

Lovforslaget omhandlet også forhold som lik lønn for arbeid av lik verdi, lik rett til bedre utdanning, læremidler og reklame. Forslaget om et likestillingsombud og en klagenemnd for likestilling, var redskapene som skulle medvirke til gjennomføring av loven.

Overtredelse av loven var i seg selv ikke ment å skulle føre til straffesanksjoner. En var innstilt på å komme fram gjennom forhandlinger og frivillige ordninger, mens derimot et nemndsbehandlet forbud eller påbud ville være belagt med straff, bøter og/eller fengsel i inntil tre måneder.

SV hevdet altså at de ønsket en lov mot diskriminering av kvinner. De valgte å gå sammen med den borgerlige fløy, og sendte lovforslaget tilbake til Regjeringen for ny behandling. Vi vet hva dette krever av tid. Imens kan vi altså fortsette å snakke fint om å bedre kvinnes stilling og om likestilling mellom kjønnene, men uten å ha den loven som kunne gitt makt til gjennomføring av tiltak.

Ifølge den opprinnelige tidsplan skulle Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø vært behandlet i Stortinget i vår. Imidlertid vil Kommunal- og miljøkomitéen ikke rekke å sluttbehandle loven i vår. Dermed vil den først foreligge til behandling i Stortinget til høsten.

Utsettelsen har fått enkelte til å hevde at dette må få konsekvenser for gjennomføringen av loven. Argumentene som har vært brukt i denne sammenheng, bygger på at forskriftene må være ferdig innen gjennomføringen av loven. Dessuten at Arbeidstilsynet ikke er godt nok utbygd for å kunne arbeide ut fra den nye lovens bestemmelser.

For fagbevegelsen virker denne argumentasjonen noe underlig. I forbindelse med en fullmaktslovgivning vil forskriftsarbeide alltid være en kontinuerlig prosess. Fremdeles mottar fagbevegelsen nye forskrifter med hjemmel i Arbeidervernloven av 1956. Derimot vil det være nødvendig å ha visse forskriftsområder ferdig til gjennomføringsdatoen.

I denne forbindelse har Landsorganisasjonen gjort en henvendelse

til Kommunaldepartementet, hvor vi uttrykkelig slår fast at for fagbevegelsen er det et krav at loven skal gjøres gjeldende fra 1. januar 1977. Landsorganisasjonen peker også på de forskriftsområder som må være ferdige til denne dato. Spesielt gjelder dette kapitlet om organisering av vernetjenesten. Som et resultat av dette vil det nå bli opprettet en kontaktgruppe mellom departementene og arbeidslivets organisasjoner for forskriftsarbeidet.

Landsorganisasjonen vil også peke på at utbyggingen av Arbeidstilsynet må intensiveres. Derimot er det å gå for langt å bruke manglende utbygging som argument for å utsette gjennomføringen av loven. Loven er først og fremst et redskap for de fagorganiserte og deres verneombud og tillitsmenn. Derfor vil ikke en utsettelse av lovens gjennomføring til etter 1. januar 1977 bli forstått.

Den borgerlige skattereformen demonstrerer stadig mangler. Dette har utvilsomt bidratt til å forsterke de senere års betenkelige skattedebatt. En rekke utvalg er satt i sving for å vurdere ulike sider ved skattesystemet vårt. Vi har allerede fått en innstilling om merverdiavgiftssystemet. LO har tilrådd overgang til omsetningsavgift. Et annet utvalg har vurdert familiebeskatningen. Utvalgets forslag vil utvilsomt bidra til omfordeling av inntekt til fordel for lavinntektsfamiliene. I det store og hele støtter LO forslagene fra utvalgene. Vårt tankekors blir egentlig hensynet til statens inntekter. Som nevnt har nettopp barnefamiliene, de lavtlønte og lønnstakere med vanlige inntekter størst nytte av et høyt nivå på vårt offentlige forbruk. Klattjusteringer i skattesystemet kan lett undergrave inntektsgrunnlaget for vår felles velferd. Derfor kreves en helhetsvurdering av skattesystemet hvor hensynet til statens inntekter også kommer inn. I denne forbindelse er LO/DNA's skatteutvalg gjenoppnevnt og trådt i arbeid.

De siste to åra har vist betydningen av internasjonalt samarbeid og et sterkt internasjonalt regelverk. Vi gjennomlever nå det mest omfattende økonomiske tilbakeslaget etter krigen. I de to siste åra har flertallet av landene slitt med underskudd i utenriksøkonomien og betydelige sysselsettingsproblemer. En del av årsaken til mellomkrigstidas omfattende tilbakeslag, var at landene i slike situasjoner forsterket problemene gjennom proteksjonistiske tiltak. Internasjonale avtaler har denne gangen forhindret dette. Dette avtaleverket er vesentlig for norsk økonomi. Med vår omfattende utenrikshandel ville mulighetene for å opprettholde sysselsettingen lett blitt redusert gjennom en omfattende handelskrig.

Nedbygging av handelshindringer har samtidig vedt landene tettere sammen. Dette krever sterkere styring i internasjonal økonomi. Først og fremst er dette regjeringenes ansvar. For å sikre lønnstaker-

nes interesser, har fagbevegelsen i de nordiske land og i Europa for øvrig bygd ut sine samarbeidsorganisasjoner. Vi har fått Nordens Faglige Samorganisasjon og Den Europeiske Faglige Samorganisasjon, i tillegg til de øvrige samarbeidsorganer i FFI, EFTA, OECD og ILO.

Norsk fagbevegelse har engasjert seg sterkt i dette arbeidet. Dessuten har norsk fagbevegelse engasjert seg i situasjonen i Portugal og Spania. Vi er representert i delegasjonen under FN-konferansen om havets folkerett og under konferansen om samarbeid og utvikling i Nairobi. Vi vil også bli representert på Sysselsettingskonferansen i ILO nå i juni. De store skritt preger ikke internasjonalt samarbeid. Til gjengjeld gleder de små skritt framover desto mer. Det er vårt håp at vårt internasjonale engasjement skal bidra til en bedre, tryggere og mer rettferdig verden å leve i.

I den siste tida har vi beklageligvis opplevd en aktivisering av yttergruppene i norsk politikk. Jeg er enig i at demokratiet krever plass for alle meninger og holdninger, men demokratiet krever også respekt for spillereglene.

I den siste tida har manglende respekt for lov og rett også rammet fagbevegelsen. I fjor høst hadde vi en ulovlig streik innenfor helsesektoren. Senere har Jøtul-konflikten og konflikten ved Linjehøgds fått størst oppmerksomhet.

Det er først og fremst vi selv som må ordne opp i dette. Det kreves økt aktivitet i klubber og fagforeninger, for å fjerne dette ugras i organisasjonsarbeidet. Når det først smeller, må de forstå at respekt for regelverket er organisasjonens forutsetning for å bidra til løsninger.

Jern og Metall og Transportarbeiderforbundet viste en klar linje i sin behandling av dette problemet. Det er å håpe at uttalelsen fra landsstyret i Tjenestemannslaget blir fulgt opp av de lokale organisasjonsledd. Jeg vil så sterkt jeg kan oppfordre forbundsstyrene, fagforeninger og klubber å ta problemet opp. Vi må holde streikevåpenet blankt. Det er forutsetningen for at det kan tjene flertallet og det kan tjene de svake blant medlemmene i Landsorganisasjonen.

DEBATTEN

Arne Hasla, Aust-Agder, uttalte sin bekymring for arbeidssituasjonen og ordrettilgangen til bedriftene i Aust-Agder. Norge har kommet tilfredsstillende ut av konjunkturedgangen som har rammet Europa og den vestlige verden i de siste årene, sannsynligvis takket være Regjeringens økonomiske politikk og de tiltak som er satt i verk mot arbeidsledigheten. Han betegnet utsiktene for verkstedindustrien, spesielt på Sørlandet, som «beksvarte».

OEC-gruppen, som består av flere verksteder på Sørlandet, har omstilt seg til å ta oppdrag innenfor oljevirkksomheten, og var med på anbudene Statoil la ut vedrørende utbyggingen av Statfjordfeltet. Skuffelsen var imidlertid meget stor da det ble kjent at 85 prosent av oppdraget gikk til engelske og hollandske verksteder, og bare 15 prosent til et norsk verksted. Det er sagt at de norske anbudene lå fra 25 til 42 prosent over de utenlandske. Noe av forklaringen på dette er bl.a. at de engelske verkstedene opererer med en timepris på 50 kroner, mens de norske må ha mellom 75 og 80 kroner for å klare seg. Man kan selvfølgelig spørre seg om bedriftene regner med større fortjeneste fordi det er Statoil som står for utbyggingen av Statfjord, eller om det er fordi vi priser oss ut av markedet? Jeg tror man kan si at begge deler er tilfelle.

Mangel på samarbeid bedriftene i mellom er også en avgjørende faktor. Jeg tror at hvis solidariteten bedriftene i mellom var like god som tilfellet er i fagbevegelsen, så hadde mye vært vunnet. Aker-konsernet opererer med dumpingpriser fordi de har økonomi til det, og staten følger opp her.

Dette kan ikke de mindre bedriftene gjøre.

Jeg har kjennskap til at de engelske verkstedene ofte har vanskeligheter med å overholde leveringsfristene, og hvis dette er tilfelle, kan det likevel bli en dyr affære for Statoil. Vil det bli billigere for den norske stat hvis oppdragene til de engelske og hollandske verkstedene fører til permisjoner og oppsigelser ved norske verksteder? Vi vet fra tidligere at Stortinget bevilger penger både til industrien og til omskolering i slike situasjoner. Det er imidlertid ikke alltid de omskolerte kan få arbeid etterpå.

— Jeg vil henstille til LO å ta opp med myndighetene spørsmålet om en ny vurdering av utbyggingen av oljefeltene langs kysten vår — utbygging hvor Statoil er med.

Jeg vil også gi uttrykk for at jeg tror den «vente-og-se»-linjen det er lagt opp til når det gjelder spørsmålet om boring nord for den 62. breddegrad kan få uheldige virkninger. Jeg håper LO medvirker til at det ikke blir flere utsettelse etter sommeren -78.

Erling Ask, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund: — Aspengren åpnet sitt foredrag med å si at vi har unngått de store spenningsforhold som en nedstemming av tarifforslaget ville ha medført. Er vi nå helt sikre på at det ikke ligger skjulte spenningsforhold igjen? Riktignok er avtalen vedtatt med et relativt solid flertall, men det er også et solid mindretall. To forbund anbefalte sine medlemmer å forkaste forslaget, anbefalingen ble fulgt og forslaget ble forkastet. Innen disse forbund foreligger det spesielle vanskeligheter som en ved

denne oppgjørsform ikke har fått løst, i hvert fall ikke denne gang. Det er ikke slik å forstå at disse forbundene ikke har skjont den situasjon norsk næringsliv er oppe i, men ved en tariffrevisjon må forbundenes kompetente organer først og fremst forsøke å ivareta sine medlemmers interesser.

Det er lagt fram en hel rekke tall for å bevise oppgjørets størrelse for de enkelte grupper. Jeg har forstått det slik at den lovede reallønnsforbedring er betinget av en viss lønnsglidning. Hvis så er tilfelle: Hvordan skal vi da få en reallønnsforbedring på tre prosent for grupper som ikke har lønnsglidning? Vi må ikke nå slå oss til ro med at forslaget er vedtatt med solid flertall, vi må også tenke på de grupper som har forkastet forslaget. Hvis norsk fagbevegelse i perioden ikke klarer å løse disse gruppers problemer, tror jeg vi får store vanskeligheter. Vi aksepterer at hovedgrunnen til denne oppgjørsform denne gang var å bekjempe arbeidsløsheten og redusere kostnadsnivået. Til de grupper som har forsøkt å undergrave lønnsoppgjøret vil jeg si det kunne være ønskelig med noe mer klarhet også fra disse grupper. Vi har savnet dette. Det er ikke bare å legge fram en hel del tall, men det kunne være ønskelig å få det noe mer underbygd med konkrete forslag som var såpass jordnære at det ble forstått ute på arbeidsplassene. Jeg har inntrykk av at mye er så høytflyvende at det går over hodet på den vanlige mann.

Jeg er enig med formannen i at det som vil tjene oss best er et høyt fellesforbruk, og jeg sa under skattedebatten vi hadde på landsmøtet i Kjemisk, at hvis vi tror vi kan stille krav til samfunnet om et økt felles forbruk og samtidig redusere skattenivået til null, kan vi like godt forsøke å løfte oss selv etter håret. Jeg tror ikke det er i arbeidsfolks interesse å delta i den skattehets vi til tider har.

Når det gjelder de ulovlige streikene, har jeg ingen vansker med å erklære meg enig i at AKP+m-l ikke har noe å gjøre innen norsk fagbevegelse. Det er et fremmedelement som må bekjempes, men jeg vil reservere meg mot at vi ute på arbeidsplassene nå skal få en klappjakt på folk. En av årsakene til at disse grupper i enkelte tilfeller har fått et visst fotfeste, kan jo også være at fagforeningene ikke har vært flinke nok til å løse problemene på disse bedrifter, og at da dette fremmedelement har grepet tak i de vanskeligheter som måtte være på en bedrift, og visst å utnytte dem. I stedet for å drive klappjakt på dem, bør vi heller rette søkelyset på vanskelighetene på den enkelte arbeidsplass og i de enkelte forbund. Da vil ikke disse grupperingene få noe de skulle ha sagt.

Bjarne Ingsøy, Norsk Tjenestemannslag, sa at han med interesse hadde fulgt AKP/m-l'ernes arbeidsmetoder i fagbevegelsen. Etter

hvert har enkelte arbeidsplasser også begynt å reagere på dette, og det må vel være det riktigste at det skjer på det planet. En må imidlertid ikke overdrive disse grupperingers innflytelse og tro at de — med 0,4, 0,5 promille av stemmene — står bak alt som skjer i samfunnet, enten det gjelder ungdomsklubber, fagbevegelse eller barnehager? Vi skal være varsomme med å se m-l-ere bak hver aksjon, men det er viktig å være klar over deres arbeid og aktivt bekjempe dem med de midler demokratiet gir oss. Det interessante nå er at mens borgerlige liberale politikere sier at idéenes tid er forbi, så har disse unge menneskene med utgangspunkt i Strassbourger-tesene, og med iherdighet og indre disiplin, skapt mange vanskeligheter for oss. De støtter enhver streik for å bringe uro i vårt samfunn, ut fra en såkalt krisemaksimeringsteori, som går ut på at et kapitalistisk samfunn skal modne og falle som en frukt.

Jeg har gjennom jobben en del kontakt med disse menneskene. Vi må erkjenne at de er dyktige, skolerte, og ikke minst, veldig disiplinerte, og det er vanskelig å diskutere med dem. I tillegg står de da på den ufeilbarlige sannhet, den marxist-leninistiske modell, og det viser seg svært ofte at vi andre er svake i debattformen. De har en overlegen ro, og en debattform som sier til annerledes tenkende at de er reaksjonære, man er borgermedløpere, og ikke minst kapitalistlakeier. Dette stemplet liker vi egentlig ikke å få på oss, for når disse har sagt det i en sal, så behøver de ikke å argumentere saklig lenger.

Vi har i Norden nådd langt i vår demokratiske sosialisme, men vi har kanskje også skapt en passivitet hos folk. Det er noe grått over det som ikke skaper begeistring, og folk har sunket ned i passivitet i pakt med sin egen økende velstand. Dette har m-l-erne utnyttet.

De går ut og tar opp konkrete problemer, som burde ha vært løst, og på den måten skaffer de seg sympatisører — noe som er helt nødvendig for grupper som bare omfatter 0,4 eller 0,5 promille på en partistatistikk. De skaffer seg også medløpere, som i visse situasjoner er den farligste gruppen.

Jeg tror mange sosialdemokrater går rundt med dårlig samvittighet fordi det vi gjør er så pragmatisk, vi gjør tingene i tur og orden og egentlig ikke har idéer, og da føler vi oss kanskje litt underlegne.

Vi er imidlertid ikke så idéfattige, vi har greid å bringe en god fordeling av samfunnsgodene, med bibehold av en stor grad av frihet for enkeltindividet, og vi har trykke- og pressefrihet. Dette muliggjør skrittvis utvikling, med mulighet til å gjøre retrett uten tap av prestisje, i motsetning til dem som har låst seg i fasttømrede ideologier. De som kalles venstreradikale er ofte i virkeligheten svært konservative, fordi selve ideologien virker konserverende. Jeg kan nevne et

konkret eksempel. Superstaten i øst har nå i snart 60 år kjempet med sin landbrukspolitikk. Jeg tror at et sosialdemokrati ville ha skiftet politikk, og ikke nøyd seg med å skifte landbruksminister annenhvert år. Sosialdemokratiet skal være foran folkeopinionen, men aldri lenger foran enn at folket kan godta framstøtene og ta stilling til dem i frie valg.

Jeg synes det er helt klart at vi må være oppmerksom på de krefter i samfunnet som åpent erkjenner at de vil bryte ned vår samfunnsmodell. Det betyr slett ikke at vi skal drive klappjakt, men det betyr at vi skal møte dem i åpen debatt på arbeidsplasser, i grupper, foreninger og forbund. Der må vi vise større personlig mot. Historien viser at et fanatisk mindretall har oppnådd store ting før, stort sett til stor ulykke.

Jeg tror det er viktig å være klar over forholdene, og jeg er glad for at dette også er sagt fra Aspengrens side. Hovedmålet må være å fremme vårt demokratiske system, og LO er der en av de viktigste instrumentene. Derfor er det av største betydning at LO opptre slik at folk har tillit til organisasjonen, og at en går inn for å overholde inngåtte avtaler og lovlig fattede vedtak.

Vi må ikke undervurdere disse grupper, men vi må hver dag kjempe aktivt for å bevare vårt system.

Walter Kolstad, Sekretariatet: — Måten tarifforslaget er tatt imot på blant våre medlemmer, er bare en bekreftelse på at Representant-skapets vedtak i forbindelse med oppgjøret var et riktig vedtak. Selvfølgelig fikk vi ikke alt som vi ville, en rekke ting hadde vi ønsket å få løst, bl.a. forsikringsordningen, trekk av kontingent osv. Det vil kanskje være en tanke i framtida å åpne større adgang til tekniske endringer i forbindelse med oppgjør av denne typen. Jeg har inntrykk av at en rekke nei-stemmer har forbindelse med tekniske endringer, men alt i alt vil jeg betegne oppgjøret som godt.

Jeg er bekymret over den siste tids utvikling når det gjelder ulovlige konflikter. Vårt forbund har fått to tariffstridige konflikter i tariffoppgjørets kjølvann, og jeg vil gjerne markere noen få trekk i denne forbindelse.

De to streikene — losse- og lastearbeiderne for norsk Hydro og Linjegods-streiken, hadde vidt forskjellige utgangspunkt, og de fikk også vidt forskjellige forløp. Konflikten ved Norsk Hydro hadde en moralsk bakgrunn. Det var ene og alene sikring av de arbeidsplasser Norsk Hydro selv hadde gitt uttrykk for at de på årsbasis trengte, som var årsak til den reaksjon vi der fikk. Den lønsmessige siden var brakt i havn. Bedriften hadde varslet at de trengte 45 lossearbeidere på årsbasis, men de var ikke villig til å garantere det time-

tall dette representerte. Det var en umulig situasjon for vår losse- og lasteforening å forplikte seg til å skaffe det riktige antall mann-skaper uten slik garanti. Det forslag Riksmeklingsmannen fremmet var ikke anbefalt av oss, og det bør være klart at forbundet hadde blitt med på konflikten dersom mulighetene hadde vært til stede. Nå er saken i hvert fall foreløpig løst, og forhandlingene kommer i gang. Vårt håp er selvfølgelig at forhandlingene gir de arbeidsplassgarantier våre losse- og lastearbeidere må ha.

Selv om forbundet tok avstand fra konflikten, hadde vi sterk sympati for den disse medlemmenes reaksjon. Det var voksne, vel avbalanserte mennesker som sto bak konflikten, ingen hadde jobbet ved denne havna i mindre enn 13 år. De avviste såkalt «hjelp» fra ytre venstre-kreftene, som automatisk meldte seg til tjeneste, og de gikk tilbake til arbeidet i forvissningen om at de klart hadde vist sin styrke såvel overfor bedriften som utad. Alt i alt en forståelig konflikt, selv om den var ulovlig.

Noe helt annet var konflikten ved Linjegods. Det går ikke an, og det er ikke engang god folkeskikk, at man først anbefaler et resultat man kommer fram til ved tariffforhandlingene, for deretter å reise direkte hjem til klubbmøtet og sette opp krav om ytterligere 800 kroner pr. måned. Det går ikke an å gå i forhandlinger med en bedrift, sette opp positiv protokoll, hvor man skal fortsette møtene uken etter, — et møte hvor man er enig om hvor når en ny bonusordning skal tre i kraft, — for deretter å ta nytt møte i klubben og legge ned arbeidet uten varsel. Det går ikke an at de ved samme møte ikke refererer protokollene, men i stedet legger fram saken som om bedriften er helt umulig å ha med å gjøre.

Hvem er det så som står bak slike handlemåter? Det er blant andre en amerikaner, delvis utdannet som journalist her i landet og plassert i bedriften av marxist-leninistene. Og videre: andre som nettopp har begynt i bedriften samtidig som de er registrert som studenter på Blindern. — Ingen av disse har annen målsetting enn å skape kaos i bedriften, og aller helst å skape forstyrrelser i det tariffoppgjør fagbevegelsen samtidig hadde ute til avstemning. Fagbevegelsen har ikke råd til å sitte rolig og se på at slikt skjer, og se på at disse uansvarlige politiske eventyrere skal bringe vårt siste og viktigste våpen i miskreditt. Fagbevegelsen har ikke råd til å se på at slike elementer bryter ned respekten for det avtaleverk fagbevegelsen gjennom en årelang kamp har bygd opp. Det var av disse grupper vårt forbund gikk så hardt ut mot disse krefter, og det er på dette grunnlag vi skal sørge for å foreta de organisasjonsmessige oppryddinger saken krever. Jeg skal ikke nevne alt som har skjedd ved denne konflikten, bare fastslå at det har sittet høyt skolerte hjerner bak dem

som er skjøvet foran. Ekstremistenes nedbrytende virksomhet representerer en utfordring til hver enkelt fagorganisert. Denne virksomheten kan bekjempes ved en høy grad av aktivitet i det faglige arbeid på alle plan i fagbevegelsen. Dette er et forebyggende arbeid. I akutte situasjoner må våre klubber og foreninger ta i bruk de virkemidler som finnes i våre vedtekter. Vi må få våre mange ansvarlige medlemmer til å våkne.

Ove Varreng, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, sa at han hadde festet seg ved Aspengrens innlegg i forbindelse med den politiske styring av arbeiderbevegelsen. — Jeg vil gå et skritt videre. Det er ikke bare spørsmål om den politiske styring av arbeiderbevegelsen, men et spørsmål om den politiske styring av samfunnet. Landsorganisasjonen representerer over 600 000 medlemmer. Det er to sammenslutninger i dette land, Arbeidsgiverforeningen på den ene siden og Landsorganisasjonen på den andre siden, som danner grunnlaget for utviklingen vi har i samfunnet. Man er uenig i en rekke saker, men jeg tror den styrke Landsorganisasjonen har vil danne grunnlaget for at det er Landsorganisasjonen som skal styre samfunnet i framtida. Det er ikke politikerne som skal styre oss, men det er vi som skal styre politikerne. Det er vårt arbeid foran et valg som danner grunnlaget for at vi får flest mulig på Stortinget. Det er politikerne som skal være lydhøre overfor våre krav, og gjennomføre de beslutninger vi til enhver tid ønsker de skal fatte.

En ting Aspengren ikke var inne på, som jeg personlig ser som viktig, er det framstøt som nå gjøres fra en del utenforstående organisasjoner som forsøker å sammenslutte seg til en organisasjon mot Landsorganisasjonen. Det heter så fint at de ikke skal drive politikk, men de er i et hvert fall såpass politisk bevisste at de retter framstøtet mot vår egen organisasjon. Vi må gjøre framstøt som forhindrer en slik utvikling.

De borgerlige partiene slutter seg sammen for å forsøke å danne grunnlaget for et flertall ved neste stortingsvalg. Det vi må gjøre er å ta lærdom av det som skjer på arbeidsplassene, det samhold og den diskusjon vi har der, og komme fram til en enhetlig arbeiderbevegelse, slik at det kan demmes opp for en slik utvikling.

Skulle vi mot formodning komme i den situasjon at det blir et borgerlig flertall, vil vi bli satt langt tilbake, i hvert fall i den første fire-årsperioden.

— Jeg vil henstille til Landsorganisasjonens sekretariat å vie dette spørsmålet stor oppmerksomhet, fordi denne organisasjon bærer grunnlaget for samfunnet og grunnlaget for utviklingen for alle som bor i dette landet.

AVSLUTNING:

Tor Aspengren: — Til Hasla vil jeg si at vi selvfølgelig er klar over problemstillingen i Aust-Agder, og disse problemene rent generelt. Dette har vært diskusjonstemaet i de par siste møtene i Samarbeidskomitéen, men situasjonen er svært vanskelig. Vanskeligst er det kanskje for Statoil — og stort sett for bedriftene som direkte sorterer under Stortinget. Der må man være hårfine når det gjelder anbud. Imidlertid må det i helt spesielle situasjoner gå an å gjøre visse beregninger og vurdere hva det vil koste i forhold til arbeidsledighet. Selv om man skal følge internasjonale avtaler, må man i enkelte nødsituasjoner kunne finne fram til løsninger. Vi vil ikke gi slipp på dette spørsmålet, og det er vår forutsetning at vi så langt det er mulig og forsvarlig skal være med på å sysselsette norsk arbeidskraft. Det må være utgangspunktet for oss.

— Når det gjelder oljen, har vårt syn vært at man skulle begynne boring nord for den 62. breddegrad så snart som mulig, men etter det «politiske kompromisset» som er kommet i stand, kan jeg i hvert fall forsikre Hasla om at det ikke under noen omstendighet vil bli senere enn 1978. Jeg håper på en gunstig utvikling på dette område.

Til Ask: Det er flere årsaker til at jeg nevnte dette med spenningsforholdet. Vi har tidligere opplevd at hele overenskomstområder og mer enn 90 prosent nei-stemmer innen et forbund gjorde at forslaget ble forkastet. En tredjedel i Kjemisk stemte ja på tross av at man ikke anbefalte forslaget — jeg har fulgt forhandlingene sentralt og delvis lokalt på nokså nært hold —, og det var vel ikke så mye om å gjøre at vi også hadde fått anbefalinger fra de to andre forbundene. Det lå aldri noe personlig i de forhandlingene vi førte, vi satt mange mann i disse vanskelige forhandlingene, men det var en tone blant oss som var meget sjelden. Jeg bygger hele tiden på denne mentalitet, og på avstemningsresultat når jeg her snakker om spenningsforholdet. Jeg håper inderlig ikke at vi skal oppleve noe slikt som det her var snakk om. Jeg kan nevne at vi både før og etter avstemningen innenfor Kjemisk har sagt oss villig til å være med på å prøve å finne fram til resultater og endringer i selve tariffperioden.

Det var også nevnt visse forutsetninger når det gjaldt de tre prosentene i reallønnsforbedring, og det var disse ting jeg pekte på innledningsvis i mitt innlegg. Det har vært sagt mye rart, bl.a. om forutsetningene for en lønnsglidning. Når det snakkes om dette, er det mange som tenker i de gamle, konvensjonelle baner. Jeg skal gjenta noe av det jeg sa: «Fra i fjor til i år øker årslønnen i industrien med om lag 11 prosent i gjennomsnitt. Tarifftillegget fra i vår

NAVNEFORTEGNELSE

Følgende representanter møtte:

Arbeiderpartiets Presseforbund:

Simen Kr. Hangaard, Oslo.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer:

Olav Markussen, Sarpsborg, Ove Varreng, Oslo.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

Ole Flesvig, Oslo, Kåre Rasmussen, Hommersåk, Knut Arnesen, Skaidi, Ingvald Berntsen, Figgjo.

Norges Befalslag:

Theodor Theodorsen, Oslo.

Bekledningsarbeiderforbundet:

Bjarne Bårdsen, Oslo, Torbjørn Simonsen, Sandefjord, Ingeborg Jacobsen, Drammen.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund:

Olav Johansen, Oslo, Sigurd Engen, Oslo, Lars Eide, Haugesund, Magnus Toverud, Oslo, Odd Myhre, Ole G. Gyberg, Kristiansand S., Jørgen Kosmo, Horten.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

Bjørn Sørensen, Kåre Haga, Oslo, Gunnar Andersen, Oslo, John Erik Eriksen, Halden.

Norsk Fengselstjenestemannsforbund:

Reidar Albertsen, Sofiemyr.

Norsk Grafisk Forbund:

Per Torkildsen, Oslo, Kåre Eriksen, Oslo, Gunnar Kokaas, Oslo.

Norsk Gullsmedarbeiderforbund:

Kåre Dalberg, Oslo.

bidrar til denne stigningen. Likeledes vil alle lønnstillegg som ikke ble betalt ut gjennom hele fjoråret øke årslønnen i forhold til i fjor.»

Jeg er ikke et øyeblikk i tvil om at tallene vi har satt opp er holdbare, jeg tror til og med vi kommer til å ligge noe over dette. Det vil nemlig også finne sted en konvensjonell, tradisjonell lønnsglidning ved siden av de tekniske beregninger jeg her har pekt på. Jeg sa i mitt innlegg at jeg beklaget at det ikke var mulig for oss å legge fram alt slik at det var forståelig for det enkelte medlem. Derfor er jeg dobbelt lykkelig over det resultatet vi fikk. Når så mange ikke har forstått selve beregningsmåten, så må de i hvert fall ha forstått nødvendigheten av et kombinert oppgjør i denne situasjon, og dermed stemt ja.

Det skulle vel ikke være nødvendig for meg å konkretisere hvem som prøver å undergrave tariffoppgjøret.

Jeg har aldri ment at vi skulle drive klappjakt på noen mennesker, men det er et spørsmål om å bruke det samme språket som de andre gjør, eller i det minste være like aktive som de andre, ved bl.a. frammøte.

Jeg tror ikke det er noen meningsskilnad mellom Vareng og meg. Jeg ga i første rekke uttrykk for en styring innen arbeiderbevegelsen, men jeg pekte også på at det er vår plikt når det f.eks. gjelder internasjonalt arbeid å påpeke nødvendigheten av en styring også økonomisk. Vi innser også viktigheten av å få en styring politisk, styring innenfor bevegelsen, og fremfor alt da med det for øye å styre samfunnet.

Jeg vil nevne problemstillingen i forbindelse med den nye fellesorganisasjonen. Vi skal ha møte i Samarbeidskomitéen mandag, hvor saken vil bli tatt opp. Jeg ble imidlertid noe lettet da jeg i avisen i går leste at motvekten til LO nærmest var blitt en fiasko. Det forunderlige her er at den organisasjon som egentlig tok initiativet til samlingen, nå ikke lenger vil være med. Vi får håpe at dette er et godt tegn.

Aspengren gjorde til slutt merksam på at man regnet med å ha neste representantskapsmøte i januar i stedet for i desember, fordi man da muligens har bedre oversikt over hva som har skjedd i den perioden man da har bak seg.

Aspengren forutsatte at Representantskapet kunne gi Sekretariatet fullmakt til å godkjenne protokollen fra dette møtet.

Det kom ingen innvendinger mot dette.

Aspengren sluttet med å takke Representantskapets medlemmer og gjestene for frammøtet, og ønsket god hjemreise.

Møtet sluttet kl. 16.30.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

Kåre Hansen, Oslo, Bjørn Hansen, Sarpsborg, Edith Ryanes, Oslo, Ruth Svendsen, Porsgrunn, Edel Svea, Trondheim, Arne Jacobsen, Bergen, Jon Olav Haugen, Elverum.

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet:

Arne Løken, Oslo.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund:

Lars M. Skytøen, Oslo, Svenn Eriksen, Tønsberg, Gunnar Aagesen, Trolla, Henny Jensen, Hyggen, Erland Mikkelsen, Oslo, Guttorm Lunde, Mysen, Hallgren Gundersen, Evenskjer.

Norsk Jernbaneforbund:

Sverre Kortvedt, Oslo, Enok B. Skramstad, Elverum, Alf Haugen, Trondheim, Haldor Krokeide, Nesttun.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund:

Arthur Svensson, Oslo, Wilhelm Thoresen, Oslo, Gerhard Lunde Larsen, Porsgrunn, Audun Almås, Mosjøen, Erling Ask, Mjøndalen, Tordis Brandt, Trondheim.

Norsk Kommuneforbund:

Torger Oxholm, Oslo, Randi Moe, Fjellstand, Gerd Langfald-Nielsen, Skien, Konrad Sæbø, Fyllingsdalen, Edel Myhre, Trondheim, Håkon Endresen, Stavanger.

Lensmannsbetjentenes Landslag:

Olav Klepp, Oslo.

Norsk Lokomotivmannsforbund:

Gunnar Tønder, Lørenskog.

Luftforsvarets Befalsforbund:

Karl M. Olsen, Oslo.

Norsk Murerforbund:

Villy Jacobsen, Oslo.

Norsk Musikerforbund:

Harald Skogrand, Høvik.

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund:

Arne Porsmyr, Lisleby, Hans Andersen, Skien.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund:

Arne Martinsen, Torger Seland, Skien, Kjell H. Johansen, Sarpsborg.

Postfolkenes Fellesforbund:

Erling Sandvig.

Norsk Sjømannsforbund:

Kåre Kristoffersen, Oslo, Willy Syversen, Fredrikstad, Kaare Kjær-aas, Sandefjord, Knut Knudsen, Einar Dahl, Haugesund, Edmund Gjennestad, Trondheim.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund:

Torstein Lund, Oslo, Magne Johannessen, Kongsvinger.

Norsk Sosionomforbund:

Sissel Seim Buflod, Oslo.

Telefolkenes Fellesforbund:

Olav Solheim, Dalsøyra, Odd-Kåre Kvalheim.

Norsk Tjenestemannslag:

Gerd Raaer, Oslo, Bjarne Ingøy, Oslo, Mons Erik Holtbakk, Oslo, Tørris Markussen, Bardufoss, Håkon Holgernes, Bergen.

Norsk Tolltjenestemannsforbund:

Ivar Nilsen, Oslo.

Norsk Transportarbeiderforbund:

Ole Foshaug, Bakkehaug, Asbjørn Høiås, Trondheim, Arne Hermansen, Hauketo.

Norsk Treindustriarbeiderforbund:

Rolf Johnsen, Oslo.

FYLKENES REPRESENTANTER

Akershus fylke:

Sigvardt Ask, Skedsmo.

Aust-Agder fylke:

Arne Hasla, Grimstad.

Buskerud fylke:

Harry W. Karlsen, Drammen.

Finnmark fylke:

Knut Paulsen, Hammerfest.

Hedmark fylke:

Hans Kjeldsrud, Hamar.

Hordaland fylke:

Martin Tveiten, Bergen.

Møre og Romsdal fylke:

Ingolf Ulleland, Molde.

Nordland fylke:

Finn Stensvik, Bodø.

Oppland fylke:

Erik Svensen.

Oslo fylke:

Ivar Ødegaard, Oslo.

Rogaland fylke:

Sverre Berg Landsnes, Stavanger.

Sogn og Fjordane fylke:

Erling M. Fossen, Høyanger.

Telemark fylke:

Anker Herlofsen, Bøle.

Troms fylke:

Håkon Bendixen, Sjøvegan.

Nord-Trøndelag fylke:

Morten Berg, Kopperå.

Sør-Trøndelag fylke:

Annar Røste, Trondheim.

Vest-Agder fylke:

Øystein Lie, Vennesla.

Vestfold fylke:

Richard Thon, Tønsberg.

Østfold fylke:

Hardy Olsen, Halden.

Fra Sekretariatet:

Tor Aspengren, Odd Højdahl, Einar Strand, Leif Haraldseth, Finn Nilsen, Otto Totland, Egil Halvorsen, Arne Born, Åge Petersen, Henrik Aasarød, Øystein Larsen, Eivind Strømmen, Else Ørbæk, Erling Johansen, Thorvald Karlsen.

Varamenn til Sekretariatet:

Tor Halvorsen, Liv Buck, Knut Nakken, Walter Kolstad, Rasmus Solend, Arild Kalvik, Roar Helgesen, Håkon A. Ødegaard, Olaf Axelsen, Rolf Hauge, Lars Skytøen.

Fra Revisjonsutvalget:

Harry Jørgensen, Marie Lindquist, Jens Torp.

FRA DISTRIKTSKONTORENE:

LOs distriktskontor i Bergen:

Finn Lien, Olav Lerø.

LOs distriktskontor i Bodø:

Hans Nordahl Jensen, Odd M. Bakkejord.

LOs distriktskontor i Drammen:

Roar Løver.

LOs distriktskontor i Gjøvik:

Ole Knapp.

LOs distriktskontor i Hamar:

Aage Søgård.

LOs distriktskontor i Kirkenes:

Odd Holmgren.

LOs distriktskontor i Kristiansand:

Oddvar Gøthesen.

LOs distriktskontor i Molde:

Johnny Røed.

LOs distriktskontor for Oslo og Akershus:

Yngve Hågensen.

LOs distriktskontor i Porsgrunn:

Harald E. Olsen.

LOs distriktskontor i Sarpsborg:

Rolf-Thore Hildebrandt.

LOs distriktskontor i Stavanger:

Arne Li.

LOs distriktskontor i Tromsø:

Rolf Nilssen.

LOs distriktskontor i Trondheim:

Ulf Guttormsen.

LOs administrasjon:

Egil Ahlsen, Harald Andersen, Tor Andersen, Artur Bruflat, Karl Nandrup Dahl, Øistein Gulbrandsen, Harry O. Hansen, Per Haralds-son, Thorleif Holth, Bjørn Kolby, Kjell Lien, Erik Nilsen, Mirjam Nordahl, Evy Boverud Pedersen, Børre Pettersen, Knut Ribbu, Jon Rikvold, Rutner Rønnestad, Odd Harald Røst, Kaare Sandegren, Arne G. Strangel, Kjell Arne Sveum.

Samarbeidskomitéen DNA-LO:

Trygve Bratteli, Ivar Leveraas.

Statstjenestemannskartellet:

Albert Uglem.

Fagorganisasjonens funksjonærgruppe:

Heidi Svendsen.

Forbundsrepresentanter som møter med tale- og forslagsrett:

Bekledningsarbeiderforbundet:

Bjarne Larsen.

Petrokjemisk Forening — Rafnes:

Reidar Finmark (observatør).

Referent:

Berit Henriksen.

